



ISSN
2547-989X

Sinop Üniversitesi
Sosyal Bilimler Dergisi

Araştırma Makalesi

Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 8 (1), 102-139

Geliş Tarihi:26.07.2023 Kabul Tarihi:22.03.2024

Yayın: 2024 Yayın Tarihi:31.05.2024

<https://doi.org/10.30561/sinopUSD.1333336>

<https://dergipark.org.tr/sinopUSD>

EBEVEYNLERİN CİNSEL BİLGİ DÜZEYİ, TUTUM, CİNSEL İLETİŞİM VE CİNSEL İSTİSMAR FARKINDALIĞINI ETKİLEYEN ETMENLER

Sıla UZKUL*

Ayşe Dilek ÖĞRETİR ÖZÇELİK*

Öz

Bu araştırmanın amacı ebeveynlerin cinsel gelişim bilgi düzeylerinin, cinsellik eğitimine yönelik tutumlarının, cinsel iletişim becerilerinin ve cinsel istismar farkındalıklarının ebeveyne yönelik demografik değişkenler (cinsiyet, yaş, eğitim seviyesi) açısından farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Araştırma nicel araştırma yaklaşımında, betimsel tarama modelindedir. Çalışma grubunu üç-altı yaş aralığında çocuğu olan 188 ebeveyn oluşturmaktadır. Veriler Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği, Cinsel Eğitim Tutum Ölçeği, Cinsel İletişim Ölçeği ve Ebeveynler İçin İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizi yapılırken frekans analizi, bağımsız örneklem t-testi ve anova analizi kullanılmıştır. Bulgulara göre, anneler tüm ölçeklerde babalardan anlamlı derecede daha yüksek puan almıştır. Ebeveyn yaşı Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği toplam puanı, *Mitler ve Gerçekler*, *Önleyici Tutumlar* ve *Sorumluluk* alt boyut puanları üzerinde anlamlı bir fark oluşturmuştur ve genç ebeveynlerin daha yüksek puan aldıkları sonucuna ulaşılmıştır. Ebeveyn eğitim seviyesinin ise Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği, Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği toplam puanları ve *İnanç* alt boyut puanında anlamlı farka neden olduğu görülmüştür. Çalışma bulgularına göre ebeveyn eğitim seviyesi arttıkça cinsel eğitime yönelik bilgi düzeyleri de artmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Cinsel gelişim, Tutum, Cinsel iletişim, Cinsel istismar, Okul öncesi dönem, Ebeveyn.

* Dr., Bitlis Eren Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, silauzkul@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-9041-4412>

*Prof. Dr., Gazi Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Bölümü, dilekogretir@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-6380-4757>

Factors That Affecting the Parents' Level of Sexual Knowledge, Attitudes, Sexual Communication And Sexual Abuse Awareness

Abstract

The aim of this research is to examine whether parents' sexual development knowledge levels, attitudes towards sexuality education, sexual communication skills and sexual abuse awareness differ in terms of demographic variables (gender, age, education level) of the parents. The research was carried on using quantitative research approach and descriptive survey model. The study group consisted of 188 parents with children between the ages of three and six. Data were collected with the Sexual Development Knowledge Scale, the Sexual Education Attitude Scale, the Sexual Communication Scale, and the Sexual Abuse Knowledge/Attitude Scale for Parents. While analyzing the data, frequency analysis, independent sample t-test and anova analysis were used. According to the findings, mothers scored significantly higher than fathers on all scales. Parental age created a significant difference on the Sexual Abuse Knowledge/Attitude Scale total score, Myths and Realities, Preventive Attitudes, and Responsibility sub dimension scores, and it was concluded that young parents scored higher. It was observed that the level of parental education caused a significant difference in the Sexual Development Knowledge Level Scale, Sexual Abuse Knowledge/Attitude Scale total scores and Belief sub dimension scores. According to the findings of the study, as the level of parental education increases, the level of knowledge about sexual education also increases.

Keywords: Sexual development, Attitude, Sexual communication, Sexual abuse, Preschool period, Parent.

Giriş

Bebeğin fiziksel, bilişsel gelişimi gibi cinsel gelişimi de anne karnında başlamaktadır. Döllenmeden itibaren başlayan cinsel gelişim, doğumla birlikte sosyal, kültürel, psikolojik, ahlaki, dini ve eğitsel boyutlar da kazanmakta ve insan yaşamının ömür boyu bir parçası olmaktadır (Kakavoulis, 1998). Anne karnında başlayan ve insan hayatının birçok boyutunu etkileyen cinsel gelişimin doğumdan itibaren doğru bir şekilde desteklenmesi gerekmektedir. Çocuğun bu gelişim alanının desteklenmesi ise cinsellik eğitimiyle mümkündür. 21. yüzyılda kapsayıcılığı genişleyen ve içinde yeni öğeler barındıran cinsellik eğitimi; bedeni tanıma, cinsel organları öğrenme, bedensel söz hakkı ve sınırlar, onay ve hayır deme hakkı, duyguları öğrenme ve ifade etme, bedensel değişimler, toplumsal cinsiyet kalıpları, cinsel ayrımcılık ve şiddet, LGBTIQ+, cinsel yönelimlerle ilgili önyargılar ve fobiler, mitler ve gerçekler, cinsel yolla bulaşan hastalıklar, kontraseptif yöntemler ve sağlıklı cinsel davranışlar gibi pek çok konuyu kapsamaktadır

(UNFPA, 2015). Bu eğitim bilgi edinimi sağlama, değer oluşturma, kişilerarası becerileri geliştirme ve sorumluluk kavramları oluşturma olmak üzere dört temel hedefe ulaşmayı amaçlarken, bireylerin saygılı, sosyal ilişkiler geliştirmeleri, seçimlerinin kendilerinin ve başkalarının refahını nasıl etkilediğini düşüncelerini ve yaşamları boyunca haklarının korunmasını anlamayı ve sağlamayı da hedeflemektedir (Wazakili, 2010). Uluslararası Cinsellik Eğitimi Teknik Rehberi'ne göre, kapsamlı cinsellik eğitimi bilimsel olarak doğru, yaşa ve gelişime uygun, müfredata, kapsayıcı, insan hakları yaklaşımına, cinsiyet eşitliğine dayalı, kültüre ve bağlama uygun olmalı ve sağlıklı seçimleri desteklemek için gerekli yaşam becerilerini geliştirmeye yardımcı olmalıdır (UNFPA, 2018).

Cinsellik eğitimi, cinselliğin tüm boyutlarını kapsayan yaşam boyu süren bir öğrenme süreci olduğundan (Wazakili, 2010) doğumdan itibaren bu eğitimin verilmesi oldukça önemlidir, ancak ebeveynler çocuklarının cinsel gelişimleriyle somut olarak iki-üç yaşından sonra karşılaşmakta ve genellikle okul öncesi dönemde cinsellik eğitimine gereksinim duymaktadırlar. Bu yaş aralığındaki cinsellik eğitimi ise çocuk için oldukça önemlidir. Üç-altı yaş aralığında cinsellik eğitimi alan çocuklar insan vücudu, gelişimi ve organların işlevleri hakkında bilgi sahibi olmakta, cinsiyet farklılıklarını öğrenmekte, cinsel kimlik ve cinsiyet rollerinin farkına varmakta, saygılı sosyal ilişkiler geliştirmekte (UNESCO, UNAIDS, UNFPA, UNICEF, UN Women & WHO, 2018), cinsel sorularına cevaplar bulmakta ve sergilediği cinsel davranışları düzenleyebilmektedirler. Okul öncesi dönem, çocukların cinsiyet farklılıklarını ve cinsel kimlikleri öğrendikleri bir dönem olduğu için çocuklar bu dönemde verilen bilgilerle toplumsal cinsiyet rolünü öğrenmekte ve kalıpyargılarını da oluşturmaya başlamaktadırlar. Türkiye'de ve diğer ülkelerde yapılan araştırma sonuçları; üç-altı yaş grubundaki çocuklara verilen cinsellik eğitiminin çocukların cinsel bilgi düzeylerini arttırdığını (Özgün, 2017; Maessen, 2013; Roberts, 2015) cinsel gelişimi (Acer & Artan, 2005; Özuslu Açıkgöz, 1999) ve cinsiyet kalıpyargıları (Şıvgın & Deniz, 2015) üzerinde olumlu yönde değişiklik oluşturduğunu göstermektedir. Cinsellik eğitiminin çocuklar için en dikkat çekici noktalarından birisi cinsel istismar konusudur. Cinsel bilgileri doğru bir şekilde öğrenen

çocuk yanlış ile doğru bilgiyi, iyi ve kötü dokunuşu ayırabilir, kendisini cinsel istismardan nasıl koruyacağını öğrenebilir (Çerçi, 2013). Cinsellik eğitimi almayan çocuklar ise baskı, istismar ve sömürüye karşı potansiyel olarak savunmasız kalmaktadırlar (Raphael, 2015).

Cinsellik eğitiminin ilk öğretmenleri ve rol modelleri olan ebeveynlerin çocuklarına doğru cinsel bilgiyi verebilmeleri için ilk olarak bu bilgileri vermeye karşı olumlu bir tutumlarının olması gerekmektedir. Cinsellik eğitimi vermek isteyen ebeveynlerin ise cinsel gelişim ve cinsel istismar bilgilerinin yeterli düzeyde olması ve süreçte doğru cinsel iletişim becerileri sergilemeleri gerekmektedir. Ebeveynlerin cinsellik eğitimi verebilecek donanımda olmaları için onların da bu eğitimi almaları gerekmektedir. Türkiye’de ve dünyada erken çocukluk döneminde çocuğu olan ebeveynlere yönelik geliştirilen cinsellik eğitimi programları incelendiğinde, programların genel olarak ebeveynlerin cinsel bilgi düzeylerini ve olumlu tutumlarını arttırmaya yönelik olduğu görülmektedir (Alasmyah, Satari & Rahmawati, 2021; Borja & Paola, 2022; Eliküçük, 2011; Fatehi Pouladi, Kamrani, JavadNoori & Farid, 2019; Jeihooni vd., 2022; Klein vd., 2005; Konur, 2006; Lee & Kweon, 2013; Martin, Riazi, Firoozi & Nasiri, 2018; Mobredi vd., 2018; Rashid & Hosseini Nazarlou, 2017). Geliştirilen cinsellik eğitimi programları ebeveynlerin cinsel bilgi düzeylerinde artışa sebep olurken olumlu tutumlarını da arttırmıştır. Uzkul’un (2023) üç- altı yaş grubunda çocuğu olan 410 ebeveynle yürüttüğü ‘çevrimiçi cinsellik eğitimi’ çalışması sonucunda ise ebeveynlerin cinsel bilgi düzeylerinde, cinsellik eğitimine yönelik tutumlarında, cinsel iletişim becerilerinde ve cinsel istismar farkındalıklarında anlamlı derecede artış olduğu belirlenmiştir.

Cinsel Gelişim ve Eğitimde Ebeveynlerin Tutumu

Erken çocukluk dönemindeki cinsellik eğitimi oldukça önemli olmasına rağmen ebeveynler çocuklarıyla cinsellik konuşmaktan kaçınmaktadır. Bunun gerekçelerine bakıldığında cinsel konuları tartışma yeteneklerine güvenmedikleri (El-Shaieb

& Wurtele, 2009), cinsellik konuşmaya karşı isteksiz oldukları (Nguyen & Rosengren, 2004) ve cinsellik eğitimi konusunda yetersiz olduklarını düşündükleri (Eliküçük & Sönmez, 2011; Konur, 2006) görülmektedir. Ebeveynler bu yetersizlikten ötürü de çocuklarının cinsel sorularını cevaplarırken endişeli, yetersiz, huzursuz, rahatsız ve heyecanlı hissettiklerini belirtmişlerdir (Bayrak vd., 2011; CİSEAD, 2014; Eroğlu & Gölbaşı, 2005; Lu, 1994; Tuğrul & Artan, 2001; Tuzcuoğlu & Tuzcuoğlu, 1996). Bazı ebeveynlerin ise çocuklarıyla cinsellik konularında konuşma yapmayı tercih etmedikleri, çocukların cinsellik hakkında sorduğu soruları duymamazlıktan gelerek üstünü kapattıkları yönünde bulgular alanyazında yer almaktadır (Ceylan & Çetin, 2015; Ersoy, 1999; Larsson & Svedin, 2002; Tuğrul & Artan 2001).

Cinsellik karşısında normalden daha farklı bir tutum sergileyen ebeveynler, çocukların bu konuda daha farklı mesajlar almalarına sebep olabilmekte ve bu mesajlar çocukların, ergenlik ya da yetişkinlikteki cinsel davranışlarını etkileyebilmektedir (Meschke, Bartholomae & Zentall, 2000). Ebeveynlerin cinsellik hakkında çocuklarıyla konuşmaları (Miller, Norton, Fan & Christopherson, 1998), sıcak ve özverili ilişkiler kurmaları ve çocukların aktivitelerinde kontrol edici ve düzenleyici bir rol üstlenmeleri, çocukların gelecekteki cinsel davranışları ile yakından ilgilidir (Kincaid, Jones, Sterrett & McKee, 2012; Mellins vd., 2011; Miller, Benson & Galbraith, 2001; Parkes, Henderson, Wight & Nixon, 2011). Çocuğun cinsel gelişimini sağlıklı bir şekilde desteklemede ebeveynlerin rolü oldukça kritiktir, bu sebeple cinselliğin ev içinde sıcak-duyarlı bir tutumla konuşulabilmesi gerekmektedir.

Çocuklarla cinsellik hakkında konuşmak ve soruları yanıtlamak söz konusu olduğunda, araştırmalar bu konuda cinsiyetçi çizgilerin olduğunu göstermektedir. Anneler genellikle kızlarıyla, babalar da oğullarıyla cinsellik hakkında konuşmaktadırlar (Diiorio, Kelley & Hockenberry-Eaton, 1999; Diiorio, Pluhar & Belcher, 2003; Wyckoff vd., 2008). Ancak cinsellik eğitimi konusunda her iki ebeveynin de çocuk cinsiyeti ayırımı yapmadan, sıcak-duyarlı bir tutumla çocuklarına cinsellik hakkında doğru bilgi vermeleri ve bu eğitimin doğumdan itibaren başladığını fark

etmeleri çocuk cinsel gelişimi için oldukça kritiktir (Uzku, 2023). Bir diğer önemli husus ise cinsellik eğitimi sırasında ebeveyn-çocuk arasındaki iletişimidir. Doğru bilgiyi, doğru bir tutumla verirken iletişim şekli de çocuğa mesajlar vermektedir.

Cinsel İletişim

Çocukluğa ait popüler kavramlar vardır, bunlardan biri de çocuğun ‘masum’ olarak tasvir edilmesidir. Ebeveynler, cinselliğin bu masumiyet ve saflıkla zıt düştüğünü düşündükleri ve çocukların bu masumiyetini daha uzun süre korumak için çocukları kasıtlı olarak cinsel bilgidan uzak tutmak isteyebilmektedirler (Gabb, 2004). Bunun yanı sıra utanma duygusu, düşük öz yeterlilik, özgüven eksikliği, bilgi eksikliği, aile içi cinsel iletişim yollarını bilmeme, erken cinsel aktiviteyi veya sekse ilgiyi teşvik etme korkuları, konuyla ilgili bir konuşmayı başlatamama ve sürdürmemeye, cinsel bilgiyi tabu haline getiren kültürel normlar ve aşırı dindarlık cinsel iletişimin önündeki en büyük engellerdir (Aaron & Jenkins, 2002; CACSAP, 2003; Cornwell & Welbourn, 2000; Izugbara & McGill, 2003; Oktavianingsih & Ayriza, 2018; Orgocka, 2004; Pluhar & Kuriloff, 2004; Pugh, De'Ath & Smith, 1994; Walker, 2001). Bu tür engellerden ötürü dünya genelindeki 8-11 yaşındaki çocukların ebeveynlerinin yarısından azının çocuklarıyla üremenin temelleri hakkında konuştuğu öne sürülmektedir (CACSAP; 2003). Ofuru (2003), Nijerya'daki ebeveynlerin %21'den azının çocuklarıyla cinsel davranışlar hakkında konuştuğunu gözlemlerken, Amerika Birleşik Devletleri'nde de benzer bir eğilim gözlemlenmiştir (Nickelodeon & Henry J. Kaiser Aile Vakfı, 2001).

Cinsel iletişimi başlatma önündeki tüm engelleri kaldıran ve çocuğuna erken yaşlardan itibaren cinsellik eğitimi vermek isteyen ebeveynlerin karşısına yeni bir zorluk daha çıkmaktadır; beden dili. Cinsellik eğitimi sırasında ebeveynin kullandığı ses tonu, mimikler, yüzünün kızarması, sesinin çatallaşması, elinin ayağının birbirine dolaşması, bedendeki gerginliği de çocuğa bir mesaj vermektedir. Ebeveyn sözel olarak çocuğun sorusuna yanıt verse bile beden dili çocuğa bu konudan oldukça

rahatsız olduğunu aktarmaktadır. Çocuklar cinsel konulara olumsuz bir anlam yüklememiş olsalar bile etraflarındaki yetişkinlerin yükledikleri anlamların devamını getirirler (Kumru, 2016). Ebeveynin cinsellik eğitimi sırasında cinselliğe yönelik değer yargılarını çocuğa aktarmaması, çocuğun kendi değer yargılarını oluşturmaya izin vermesi oldukça önemlidir (Uçar, 2015). Bunun için ebeveynin cinsellik eğitimi verirken sakin ve rahat olması, sıcak-duyarlı bir yaklaşımla çocuğu dinlemesi, çocuğun sorusunu tam olarak anlamaya çalışması, soruyu yargılamaması iletişimdeki kritik noktalardır (Semerci, 2019).

Ebeveynin doğru bir iletişim dili kullanması çocuğun soru girişimlerini desteklemekte ve çocuk, cinsellik konusundaki merakını ebeveynleri aracılığı ile sağlıklı bir şekilde gidermesine yardımcı olmaktadır. Eğer çocuğun bu konudaki girişimleri desteklenmezse çocukta cinselliğe yönelik olumsuz değer yargıları oluşabilmekte, çocuk merakını gidermek için yeni bilgi kaynakları (akranlar, akrabalar/kuzenler, başka yetişkinler, medya/kitap...vb.) arayışına girebilmektedir. Çocuklar cinsellik konusunda bilgisiz olduklarında, güvenilir olmayan kaynaklara yöneldiklerinde cinsel istismara daha açık hale gelmektedirler (Bayhan & Artan, 2012).

Cinsel İstismar

Dünya Sağlık Örgütü'ne göre cinsel istismar, 'yeterli bilgi ve gelişim düzeyine sahip olmayan ve bu nedenle tam olarak anlayamadığı bir durum için rıza verme yetisi bulunmayan bir çocuğun, cinsel bir etkinlik içinde bulunması' olarak tanımlanmaktadır (WHO, 2006). Cinsel istismar terimi vajina-penis birleşmesini (penetrasyon) çağrışırsa da çok daha fazla davranışı kapsamaktadır. Bunlar; fiziksel temas içermeyen cinsel içerik seyretme, erotik okşama/konuşma, cinsel organları gösterme, pornografik materyalleri seyrettirme, oral-anal-vajinal penetrasyon ve inter-femoral ilişkidir (penetrasyonun olmadığı, sadece sürtünmenin olduğu ilişki) (Polat, 2001).

Cinsel istismar konusu yüzyıllardır bilinmesine ve çocuklar üzerinde en yıkıcı etki bırakan istismar türü olmasına rağmen Türkiye'de hala bu konuda istenilen

farkındalık oluşturulamamış ve cinsel istismar vakalarında istenilen düşüş sağlanamamıştır. The Economist'in farklı bölgelerden topladığı verilerle oluşturduğu rapora göre Türkiye, çocuklar için en güvenli 60 ülke arasında 18. sırada yer almaktadır. Çocuklara yönelik cinsel istismar ve cinsel suçların engellenmesine yönelik raporda, Türkiye'nin notu 100 üzerinden 56.7 olarak belirlenmiştir (2021). TÜİK 2016 verilerine göre, Türkiye'de çocuk istismarıyla ilgili dava sayısı, son 10 yılda yaklaşık üç kat artmış ve 250 bin çocuk istismara uğramıştır. TÜİK'in 2019 verilerine göre ise suç mağduru olarak gelen 206 bin 498 çocuğun yüzde 15.2'si cinsel istismar kurbanı olmuştur.

Cinsel istismara uğrayan çocukların yaş grupları incelendiğinde hem erkeklerde hem de kızlarda çoğunluğun 10-15 yaş arasında olduğu belirtilmektedir (İmren vd., 2015; Dönmez vd., 2014; Erdoğan vd., 2011; Şimşek & Gençoğlan, 2014), ancak bu yaş aralığı yanıltıcı olmamalıdır, çünkü cinsel istismar konusunda herhangi bir cinsiyet farkı gözetmeksizin her yaşta çocuk risk altındadır (Yiğit, 2005). Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK) ve UNICEF'in ebeveyn görüşmeleri yaparak hazırladıkları raporda 7-18 yaş aralığındaki çocukların %10'unun hayatları boyunca, %3'ünün ise son bir yıl içerisinde cinsel istismara maruz kaldığı ifade edilmiştir (Oral, Engin & Büyükyazıcı, 2010).

Cinsel istismar ve pedofil özelliklerine göre birçok çalışma yapılmasına rağmen 'kesin olarak şu durumda cinsel istismar gerçekleşir' denilmesi mümkün değildir. Alanyazındaki çalışmalar ebeveynlerin bu konudaki bilgi düzeylerinin anahtar bir rol oynadığını (Polat, 2007) ve çocuk cinsel istismarını önlemeye yönelik çalışmaların ailede başlaması gerektiğini göstermektedir (Russell, Higgins & Posso, 2020; Jin, Chen & Yu, 2019). Dünya Sağlık Örgütü de (WHO, 2016), çocuk istismarına yönelik ebeveynlik becerilerinin geliştirilmesi ve olumlu stratejilerin benimsenmesi gerektiğini önermektedir. (WHO, 2021). Buna rağmen ebeveynlerin, çocukların cinsel gelişimi hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları görülmektedir (Cacciatore, Korteniemi-poikela & Kaltiala, 2019).

Erken çocukluk dönemi cinsellik eğitimi çocuğun sağlıklı cinsel gelişimini destekleme ve cinsel istismarı önleme konusunda en etkili etmen olmasına rağmen alanyazında cinsellik eğitimine yönelik tutum ve iletişim üzerine yapılan çalışmalar göstermektedir ki cinsellik eğitimini çocukluğa uygun bulmayan, çocukluk masumiyetini bozduğunu düşünen (Ceylan & Çetin, 2015; Davies & Robinson, 2010; Ersoy, 1999; Gabb, 2004; Larsson & Svedin, 2002; Trinh, Steckler, Ngo & Ratliff, 2009; Tuğrul & Artan 2001; Viner vd., 2012), çocuğun cinsel bilgiyi anlama kapasitesini hafife alan (Davies & Robinson, 2010) ve cinsellik eğitiminin ebeveyn rolünün bir parçası olduğunu düşünmeyen ebeveynler en başından çocuklarıyla cinsel iletişim yollarını kapatmaktadırlar. Alanyazında yapılan çalışmalar cinselliğe yönelik bu önyargı ve tabuların ebeveynlerin cinsel gelişim bilgi düzeylerini, tutumlarını (Erfiany vd., 2020) ve cinsel iletişim becerilerini olumsuz yönde etkilediğini göstermektedir (McGinn vd., 2016; Stone, Ingham & Gibbins, 2012; Walsh, Parker & Cushing, 1999). Ebeveynlerin bu cinsel farkındalıklarını etkileyen demografik değişkenlere yönelik ise sınırlı sayıda çalışma bulunmaktadır. Bu sebeple alanyazındaki bu gereksinimden yola çıkarak bu çalışmada; ebeveynlerin cinsel gelişim bilgi düzeylerinin, cinsellik eğitimine yönelik tutumlarının, cinsel iletişim becerilerinin ve cinsel istismar farkındalıklarının ebeveyn demografik özelliklerine göre nasıl farklılaştığını ortaya koymak amaçlanmıştır.

Yöntem

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma nicel araştırma yaklaşımında, betimsel tarama modelindedir. Nicel araştırmalar, olay ve olguların dışarıdan ölçümlenerek, gözlemlenerek veya deney yapılarak, betimleme veya nedensellik yoluyla gerçeklere ulaşmaya çalışan araştırmalardır (Arıkan, 2011). Betimsel araştırmalar ise, araştırma konusuyla ilgili mevcut durumu belirlemeyi, olayı betimleyerek problemi anlamayı amaçlarken ne, nasıl ve kim sorularını yanıtlamaya çalışmaktadır (Arıkan, 2011).

Çalışma Grubu

Çalışma grubunun oluşturulabilmesi için Ankara ilinde bulunan okul öncesi eğitim kurumlarının listesi çıkartılmıştır ve kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemi ile 30 okul öncesi eğitim kurumu belirlenmiştir. Okullarla yapılan görüşmeler sonucunda 26 okul çalışmaya destek vermeyi kabul etmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 26 okuldan, çalışmaya gönüllü katılan 188 ebeveyn oluşturmaktadır. Araştırmaya katılmayı kabul eden tüm ebeveynlere Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu gönderilmiş ve ebeveynlerden imzalamaları istenmiştir. Tablo 1’de katılımcılara ilişkin demografik özellikler gösterilmektedir.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Bilgiler

Demografik Bilgiler	Çalışma Grubu		
	n	%	
Ebeveyn	Anne	116	61.7
	Baba	72	38.3
	Toplam	188	100
Ebeveyn Yaşı	25-35 yaş	99	52.6
	36 yaş ve üstü	89	47.4
	Toplam	188	100
Eğitim Seviyesi	Ön Lisans ve altı	44	23.4
	Lisans	88	46.8
	Lisansüstü	56	29.8
	Toplam	188	100
Çocuk Sayısı	1 çocuk	80	42.6
	2 çocuk ve üzeri	108	57.4
	Toplam	188	100
Çocuk Cinsiyeti	Kız	75	39.9
	Erkek	113	60.1
	Toplam	188	100
Çocuk Yaşı	3 yaş	28	14.9
	4 yaş	43	22.9
	5 yaş	75	39.9
	6 yaş	42	22.3
	Toplam	188	100

Verilerin Toplanması ve Veri Toplama Araçları

Araştırmada kullanılacak veri toplama araçları belirlendikten sonra ilk olarak ölçek sahiplerinden ölçek kullanım izinleri e-posta yoluyla alınmıştır. Araştırmanın etik kurul onayı 03/08/2021 tarih ve E-77082166-302.08.01-139492 sayılı ile Gazi Üniversitesi Etik Kurulu'ndan alınmıştır. Etik kurul izni alındıktan sonra Ankara İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nden 30/11/2021 tarihinde MEB izni alınmıştır.

Çalışma grubunda yer alan katılımcılar hakkında bilgi toplayabilmek için araştırmacılar tarafından hazırlanmış olan Kişisel Bilgi Formu, İşler (2017) tarafından geliştirilen Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği ve Cinsel Eğitim Tutum Ölçeği, Artan, Ceylan ve Kurnaz Adıbatmaz (2020) tarafından geliştirilen Cinsel İletişim Ölçeği ve uyarılma çalışması Çömez İkican ve Küçük (2020) tarafından yapılan Ebeveynler İçin İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Veri toplama için kullanılacak olan dört ölçek anket portalına yüklenmiş ve oluşturulan anket linki ebeveynlere okullar aracılığı ile ulaştırılmıştır. Veriler link aracılığı ile çevrimiçi ortamda toplanmıştır.

Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği

Ebeveynlerin cinsellik eğitimi ve cinsel gelişime yönelik bilgi düzeylerini belirlemek amacıyla İşler (2017) tarafından geliştirilen bu ölçek üçlü likert tipinde olup 22 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa değeri (iç tutarlılık katsayısı) 0.75 bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 22 iken en yüksek puan 66'dır. Ölçekten alınan yüksek puan, cinsel eğitime yönelik bilgi düzeyinin daha yüksek düzeyde olduğunu ifade etmektedir.

Cinsel Eğitim Tutum Ölçeği

Ebeveynlerin çocuklarının cinsel gelişim ve cinsellik eğitimine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla İşler (2017) tarafından geliştirilen bu ölçek beşli likert tipindedir ve 25 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa değeri (iç tutarlılık

katsayısı) 0.89 bulunmuştur. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25 iken en yüksek puan 125'tir. Ölçekten alınan yüksek puan, cinsellik eğitime yönelik tutumun daha olumlu yönde olduğunu ifade etmektedir.

Cinsel İletişim Ölçeği

Artan, Ceylan ve Kurnaz Adıbatmaz (2020) tarafından ebeveynlerin cinsellik eğitimi sırasında kullandıkları iletişim dilini belirlemek için bu ölçek geliştirilmiştir. Bu ölçek 23 maddeden oluşmakta olan dört faktörlü (İçerik, Beden dili, Süreci yönetme, Kaygı) bir ölçektir. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 23 iken en yüksek puan 92'dir. Ölçekte yer alan tüm maddelerin madde-toplam puan korelasyonlarının 0.76 ile 0.78 arasında değiştiği görülmektedir. Her faktör için ölçeğin Cronbach alfa (iç tutarlılık katsayısı) değeri .70 ve .80 arasındadır.

Ebeveynler İçin İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği

38 maddeden oluşan bu ölçek, ailelerin cinsel istismarla ilgili kaygılarını, cinsel istismarı önlemeye yönelik tutumlarını ölçmektedir ve altı faktörlü (*Mitler ve gerçekler, İnanç, Sorumluluk, Bilgi, tutum, hizmetler ve raporlama bilgisi, Önleyici tutumlar, Güven, kaygı, tekrar cinsel istismarı yaşama*) bir yapıdadır. Beşli likert tipindeki ölçekte her madde 1 ile 5 puan arasında değerlendirilmektedir. Ölçekten alınabilecek toplam puan 38 ile 190 arasında değişebilir ve yüksek puan iyi düzeyde istismara ilişkin bilgi ve sağlıklı tutumların göstergesidir. Bu ölçeğin uyarlamasını Çömez İkican ve Küçük (2020) yapmıştır. Uyarlama çalışması sonrasında tüm ölçeğin Cronbach alfa katsayısı 0.79, madde toplam puan korelasyonları 0.34 ile 0.71 arasında ve test-tekrar test katsayısı 0.84 bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Veri analizi için öncelikle 188 katılımcının sunduğu veriler veri setine işlenmiştir. Sonrasında hatalı girilen veya kayıp veri olup olmadığı kontrol edilmiştir. Ardından araştırma kapsamında kullanılan dört ölçek için ölçek toplam puanları ve

faktör puanları hesaplanmıştır. Verileri analiz etmek için normallik varsayımına bakılmıştır. Normallik varsayımı için ölçek toplam puanlarının ve faktör puanlarının çarpıklık katsayıları hesaplanmıştır (Büyüköztürk, 2016). Veriler normal dağıldığı için ve her birimde 30'dan fazla veri olduğundan parametrik testlerden bağımsız örneklem t-testi ve ANOVA kullanılarak analiz yapılmıştır. Katılımcıların dört ölçekten aldıkları min-max puanlar ve puan ortalamaları frekans analizi ile hesaplanmıştır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

1. 2021-2022 eğitim-öğretim yılı Ankara ilinde okul öncesi eğitime devam eden çocukların ebeveynlerinden gelen verilerle sınırlıdır.
2. Araştırma tipik gelişim gösteren çocukların ebeveynleriyle sınırlıdır.
3. Araştırmada çevrimiçi veri toplama yöntemi kullanıldığı için cep telefonu/tablet/bilgisayar ve internet erişimi olan ebeveynlerin katılımı ile sınırlıdır.

Bulgular ve Tartışma

Ebeveynlerin var olan cinsel gelişim bilgi düzeylerini, cinsel eğitime yönelik tutumlarını, cinsel iletişim becerilerini ve cinsel istismar bilgi/tutum durumlarını ortaya koymak amacıyla 188 kişinin ölçek toplam puanları frekans analizi ile incelenmiştir. Buna göre;

- Ebeveynlerin Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği'nden alabilecekleri puan aralığı 22-66 iken bu çalışmada aldıkları en düşük puanın 38, en yüksek puanın 64 ve ortalama puanın 53.85 olduğu belirlenmiştir.
- Ebeveynlerin Cinsel Eğitim Tutum Ölçeği'nden alabilecekleri puan aralığı 25-125 iken bu çalışmada aldıkları en düşük puanın 64, en yüksek puanın 125 ve ortalama puanın 101.97 olduğu belirlenmiştir.
- Ebeveynlerin Cinsel İletişim Ölçeği'nden alabilecekleri puan aralığı 23-92 iken bu çalışmada aldıkları en düşük puanın 59, en yüksek puanın 92 ve ortalama puanın 80.75 olduğu belirlenmiştir.

- Ebeveynlerin Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği'nden alabilecekleri puan aralığı 38-190 iken bu çalışmada aldıkları en düşük puanın 119, en yüksek puanın 176 ve ortalama puanın 149.22 olduğu belirlenmiştir.

Ebeveynlerin ölçeklerden aldıkları puanların demografik değişkenlere göre farklılaşma durumları ebeveyn cinsiyeti, yaşı ve eğitim seviyesi sırasıyla sunulmuştur.

Ebeveyn Cinsiyetine Göre Ölçek Puanlarının İncelenmesi

Ebeveynlerin ölçeklerden aldıkları puanların ebeveyn cinsiyetine göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini incelemek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 2'de gösterilmektedir.

Tablo 2. Ölçek Puanlarının Cinsiyete Göre Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Ebeveyn Cinsiyeti	n	\bar{X}	s.s	t	sd	p																																																																																																																																																								
Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği Toplam	Anne	116	54,82	4,52	3,42	186	,001*																																																																																																																																																								
	Baba	72	52,29	5,53				Cinsel Eğitim Tutum Ölçeği Toplam	Anne	116	103,06	8,68	2,14	186	,034*	Baba	72	100,22	9,11	Cinsel İletişim Ölçeği (CİÖ) Toplam	Anne	116	82,10	6,82	3,26	186	,001*	Baba	72	78,58	7,76	CİÖ İçerik Alt Boyutu	Anne	116	26,61	1,76	2,68	186	,003*	Baba	72	25,63	2,60	CİÖ Beden Dili Alt Boyutu	Anne	116	17,55	2,21	3,26	186	,001*	Baba	72	16,34	2,81	CİÖ Süreci Yönetme Alt Boyutu	Anne	116	25,66	2,71	2,65	186	,009*	Baba	72	24,55	2,89	CİÖ Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	12,27	2,34	,647	186	,518	Baba	72	12,04	2,51	Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği (CİBTÖ)Toplam	Anne	116	151,87	10,62	4,30	186	,000*	Baba	72	144,97	10,81	CİBTÖ Mitler ve Gerçekler Alt Boyutu	Anne	116	39,07	3,23	3,34	186	,001*	Baba	72	37,52	2,83	CİBTÖ İnanç Alt Boyutu	Anne	116	20,94	2,99	4,04	186	,000*	Baba	72	19,13	2,96	CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Anne	116	27,91	2,12	3,7	186	,000*	Baba	72	26,37	3,02	CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736	Baba	72	19,38	2,34	CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*
Cinsel Eğitim Tutum Ölçeği Toplam	Anne	116	103,06	8,68	2,14	186	,034*																																																																																																																																																								
	Baba	72	100,22	9,11				Cinsel İletişim Ölçeği (CİÖ) Toplam	Anne	116	82,10	6,82	3,26	186	,001*	Baba	72	78,58	7,76	CİÖ İçerik Alt Boyutu	Anne	116	26,61	1,76	2,68	186	,003*	Baba	72	25,63	2,60	CİÖ Beden Dili Alt Boyutu	Anne	116	17,55	2,21	3,26	186	,001*	Baba	72	16,34	2,81	CİÖ Süreci Yönetme Alt Boyutu	Anne	116	25,66	2,71	2,65	186	,009*	Baba	72	24,55	2,89	CİÖ Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	12,27	2,34	,647	186	,518	Baba	72	12,04	2,51	Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği (CİBTÖ)Toplam	Anne	116	151,87	10,62	4,30	186	,000*	Baba	72	144,97	10,81	CİBTÖ Mitler ve Gerçekler Alt Boyutu	Anne	116	39,07	3,23	3,34	186	,001*	Baba	72	37,52	2,83	CİBTÖ İnanç Alt Boyutu	Anne	116	20,94	2,99	4,04	186	,000*	Baba	72	19,13	2,96	CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Anne	116	27,91	2,12	3,7	186	,000*	Baba	72	26,37	3,02	CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736	Baba	72	19,38	2,34	CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14								
Cinsel İletişim Ölçeği (CİÖ) Toplam	Anne	116	82,10	6,82	3,26	186	,001*																																																																																																																																																								
	Baba	72	78,58	7,76				CİÖ İçerik Alt Boyutu	Anne	116	26,61	1,76	2,68	186	,003*	Baba	72	25,63	2,60	CİÖ Beden Dili Alt Boyutu	Anne	116	17,55	2,21	3,26	186	,001*	Baba	72	16,34	2,81	CİÖ Süreci Yönetme Alt Boyutu	Anne	116	25,66	2,71	2,65	186	,009*	Baba	72	24,55	2,89	CİÖ Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	12,27	2,34	,647	186	,518	Baba	72	12,04	2,51	Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği (CİBTÖ)Toplam	Anne	116	151,87	10,62	4,30	186	,000*	Baba	72	144,97	10,81	CİBTÖ Mitler ve Gerçekler Alt Boyutu	Anne	116	39,07	3,23	3,34	186	,001*	Baba	72	37,52	2,83	CİBTÖ İnanç Alt Boyutu	Anne	116	20,94	2,99	4,04	186	,000*	Baba	72	19,13	2,96	CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Anne	116	27,91	2,12	3,7	186	,000*	Baba	72	26,37	3,02	CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736	Baba	72	19,38	2,34	CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14																				
CİÖ İçerik Alt Boyutu	Anne	116	26,61	1,76	2,68	186	,003*																																																																																																																																																								
	Baba	72	25,63	2,60				CİÖ Beden Dili Alt Boyutu	Anne	116	17,55	2,21	3,26	186	,001*	Baba	72	16,34	2,81	CİÖ Süreci Yönetme Alt Boyutu	Anne	116	25,66	2,71	2,65	186	,009*	Baba	72	24,55	2,89	CİÖ Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	12,27	2,34	,647	186	,518	Baba	72	12,04	2,51	Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği (CİBTÖ)Toplam	Anne	116	151,87	10,62	4,30	186	,000*	Baba	72	144,97	10,81	CİBTÖ Mitler ve Gerçekler Alt Boyutu	Anne	116	39,07	3,23	3,34	186	,001*	Baba	72	37,52	2,83	CİBTÖ İnanç Alt Boyutu	Anne	116	20,94	2,99	4,04	186	,000*	Baba	72	19,13	2,96	CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Anne	116	27,91	2,12	3,7	186	,000*	Baba	72	26,37	3,02	CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736	Baba	72	19,38	2,34	CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14																																
CİÖ Beden Dili Alt Boyutu	Anne	116	17,55	2,21	3,26	186	,001*																																																																																																																																																								
	Baba	72	16,34	2,81				CİÖ Süreci Yönetme Alt Boyutu	Anne	116	25,66	2,71	2,65	186	,009*	Baba	72	24,55	2,89	CİÖ Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	12,27	2,34	,647	186	,518	Baba	72	12,04	2,51	Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği (CİBTÖ)Toplam	Anne	116	151,87	10,62	4,30	186	,000*	Baba	72	144,97	10,81	CİBTÖ Mitler ve Gerçekler Alt Boyutu	Anne	116	39,07	3,23	3,34	186	,001*	Baba	72	37,52	2,83	CİBTÖ İnanç Alt Boyutu	Anne	116	20,94	2,99	4,04	186	,000*	Baba	72	19,13	2,96	CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Anne	116	27,91	2,12	3,7	186	,000*	Baba	72	26,37	3,02	CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736	Baba	72	19,38	2,34	CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14																																												
CİÖ Süreci Yönetme Alt Boyutu	Anne	116	25,66	2,71	2,65	186	,009*																																																																																																																																																								
	Baba	72	24,55	2,89				CİÖ Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	12,27	2,34	,647	186	,518	Baba	72	12,04	2,51	Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği (CİBTÖ)Toplam	Anne	116	151,87	10,62	4,30	186	,000*	Baba	72	144,97	10,81	CİBTÖ Mitler ve Gerçekler Alt Boyutu	Anne	116	39,07	3,23	3,34	186	,001*	Baba	72	37,52	2,83	CİBTÖ İnanç Alt Boyutu	Anne	116	20,94	2,99	4,04	186	,000*	Baba	72	19,13	2,96	CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Anne	116	27,91	2,12	3,7	186	,000*	Baba	72	26,37	3,02	CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736	Baba	72	19,38	2,34	CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14																																																								
CİÖ Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	12,27	2,34	,647	186	,518																																																																																																																																																								
	Baba	72	12,04	2,51				Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği (CİBTÖ)Toplam	Anne	116	151,87	10,62	4,30	186	,000*	Baba	72	144,97	10,81	CİBTÖ Mitler ve Gerçekler Alt Boyutu	Anne	116	39,07	3,23	3,34	186	,001*	Baba	72	37,52	2,83	CİBTÖ İnanç Alt Boyutu	Anne	116	20,94	2,99	4,04	186	,000*	Baba	72	19,13	2,96	CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Anne	116	27,91	2,12	3,7	186	,000*	Baba	72	26,37	3,02	CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736	Baba	72	19,38	2,34	CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14																																																																				
Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği (CİBTÖ)Toplam	Anne	116	151,87	10,62	4,30	186	,000*																																																																																																																																																								
	Baba	72	144,97	10,81				CİBTÖ Mitler ve Gerçekler Alt Boyutu	Anne	116	39,07	3,23	3,34	186	,001*	Baba	72	37,52	2,83	CİBTÖ İnanç Alt Boyutu	Anne	116	20,94	2,99	4,04	186	,000*	Baba	72	19,13	2,96	CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Anne	116	27,91	2,12	3,7	186	,000*	Baba	72	26,37	3,02	CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736	Baba	72	19,38	2,34	CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14																																																																																
CİBTÖ Mitler ve Gerçekler Alt Boyutu	Anne	116	39,07	3,23	3,34	186	,001*																																																																																																																																																								
	Baba	72	37,52	2,83				CİBTÖ İnanç Alt Boyutu	Anne	116	20,94	2,99	4,04	186	,000*	Baba	72	19,13	2,96	CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Anne	116	27,91	2,12	3,7	186	,000*	Baba	72	26,37	3,02	CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736	Baba	72	19,38	2,34	CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14																																																																																												
CİBTÖ İnanç Alt Boyutu	Anne	116	20,94	2,99	4,04	186	,000*																																																																																																																																																								
	Baba	72	19,13	2,96				CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Anne	116	27,91	2,12	3,7	186	,000*	Baba	72	26,37	3,02	CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736	Baba	72	19,38	2,34	CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14																																																																																																								
CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Anne	116	27,91	2,12	3,7	186	,000*																																																																																																																																																								
	Baba	72	26,37	3,02				CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736	Baba	72	19,38	2,34	CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14																																																																																																																				
CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Anne	116	19,51	2,64	,338	186	,736																																																																																																																																																								
	Baba	72	19,38	2,34				CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*	Baba	72	24,58	2,43	CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14																																																																																																																																
CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Anne	116	25,43	2,61	2,21	186	,028*																																																																																																																																																								
	Baba	72	24,58	2,43				CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*	Baba	72	17,95	2,14																																																																																																																																												
CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Anne	116	18,98	2,13	3,19	186	,002*																																																																																																																																																								
	Baba	72	17,95	2,14																																																																																																																																																											

* $p \leq ,05$

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan ebeveynlerin Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği ve Cinsel Eğitim Tutum Ölçeği toplam puanlarının cinsiyete göre anlamlı fark gösterdiği bulunmuştur. İki ölçeğin puan ortalamalarına bakıldığında annelerin puan ortalamasının babaların ortalamasından daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulguya dayanarak ebeveynlerin cinsel gelişim ile ilgili bilgi düzeylerinde ve cinsellik eğitimine yönelik tutumlarında ebeveyn cinsiyetinin anlamlı bir etkisinin olduğu söylenebilir.

Tablo 2’de yer alan Cinsel İletişim Ölçeği’ne yönelik puanlar incelendiğinde ölçek toplam puanının ve *Beden Dili, Süreci Yönetme ve İçerik* alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı fark gösterdiği bulunmuştur. Ortalamalara bakıldığında; annelerin ortalama puanlarının, babaların ortalama puanlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna karşılık ebeveyn cinsiyetinin *Kaygı* alt boyutu üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Tablo 2 incelendiğinde, araştırmaya katılan ebeveynlerin Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği toplam puanının, *Mitler ve Gerçekler, İnanç, Sorumluluk, Önleyici Tutumlar ve Güven-Kaygı* alt boyut puanlarının cinsiyete göre anlamlı fark gösterdiği bulunmuştur. Ortalamalara bakıldığında; annelerin ortalama puanlarının, babaların ortalama puanlarından daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna karşılık ebeveyn *cinsiyetinin Bilgi-Tutum* alt boyutu üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır.

Çocuğun bakımından, yetiştirilmesinden, eğitiminden sorumlu kısacası çocuğun birincil bakıcısı veya çocuktan sorumlu ebeveyn denildiğinde ilk akla gelen anne olmaktadır. Günümüzde babalar, çocuk bakımı ve eğitiminde rol almaya başlasalar da hala anne asıl sorumlu olarak görülmektedir (Hauari & Hollingworth 2009; Lader, Short & Gershuny 2006; O’Brien, 2005). Bu çalışmada da ebeveynlerin cinsel gelişim ve cinsellik eğitimi konusundaki bilgi düzeylerine, tutumlarına, iletişimlerine ve cinsel istismar farkındalıklarına bakıldığında Cinsel İstismar Ölçeği’nin *Bilgi-Tutum* alt boyutu ve Cinsel İletişim Ölçeği’nin *Kaygı* alt boyutu hariç (bu alt

boyutlarda ebeveyn cinsiyeti anlamlı fark oluşturmamıştır) tüm ölçek toplam puanlarında ve alt boyutlarda annelerin babalardan daha yüksek puan aldığı görülmektedir. Bu çalışma bulgularına göre anneler babalara göre daha fazla cinsel bilgiye, cinsellik eğitimi vermeye karşı daha olumlu bir tutuma, daha iyi cinsel iletişim becerilerine sahipken cinsel istismara yönelik bilgi ve tutumları babalarla benzer düzeydedir. Ancak istismar farkındalığı ölçeğinin toplam puanına bakıldığında annelerin cinsel istismara yönelik farkındalıklarının genel olarak babalardan daha yüksek olduğu görülmektedir.

Annelerin, çocuk cinselliği konusunda genel olarak babalara göre daha bilgili olmalarının sebebi bu eğitimden kendilerini sorumlu tutmaları ve kendilerini bu konuda geliştirmeye çalışmaları olabilir. Ulusal ve uluslararası literatür taramasında annelerin cinsellik eğitimi vermede ön planda olduğunu gösteren çalışmalara rastlanmıştır (Chen, Dunne & Han, 2007; Erbil, Orak & Bektaş, 2010; Göçgeldi vd., 2007; Güner & Aktaş, 2022; Jin, 2021; Orgocka, 2004; Pluhar & Kuriloff, 2004; Tuğrul & Artan, 2001; Tuğut & Gölbaşı, 2007; Walker, 2004). Bir diğer unsur, cinsellik eğitimi sürecinde sergilenen cinsiyetçi tutumlar olabilir. Alan yazındaki bazı çalışmalar annelerin erkek çocuklarına nasıl cinsellik eğitimi vereceklerini bilmediklerini ve erkek çocukla konuşmak konusunda daha huzursuz olduklarını, kız çocuklara bir şey anlatma konusunda daha rahat olduklarını göstermektedir (Holland, Mauthner & Sharpe, 1996; Massey, 1990; Walker, 2001). Ceylan ve Çetin'in (2015) yaptığı çalışmada da ebeveynler cinsellik eğitiminde cinsiyetçi tutumlar sergileyerek kız çocuğuna annenin, erkek çocuğuna da babanın eğitim vermesi gerektiğini belirtmişlerdir. Anneler cinsellik eğitiminde erkek çocukları biraz daha geri plana atıp, kız çocuklarını desteklediklerinden, babalar da cinsellik eğitimi rolünü anneye devredip geri planda kaldıklarından (Wilson & Koo, 2010) ister istemez erkekler, çocuk cinselliği konusunda daha bilgisiz kalıyor olabilir. Anneler var olan cinsel bilgilerini çoğunlukla kız çocuklarına aktardıklarında ortaya erkeğin/babanın daha bilgisiz kaldığı kısır bir döngü çıkıyor olabilir. Cinsellik konusunda ebeveyninden yeterli bilgiyi

alamayan erkek çocuk diğer bilgi kaynaklarından (akraba, akran, başka yetişkin...vb.) bilgi edinmeye çalışabilir, ancak bunlar çocuğun doğru bilgi edinmesi için güvenilir olamayan kaynaklardır. Okul öncesi eğitimi almakta olan kadın ve erkek öğrenciler de bile bu cinsiyet farkı görülmektedir. Erkek öğrenciler cinsellik eğitimini bir uzmanın vermesi gerektiğini düşünüp öğretmen olarak kendilerini bu konuda geri planda tutmuşlardır (Ünlüer & İnan, 2021). Yapılan çalışmalar kadınların cinsellik eğitimi konusunda daha girişken olduklarını ve kendilerine daha çok güvendiklerini göstermektedir (Vidourek, Bernard & King, 2009).

Anneler erkek çocuklara cinsellik eğitimi vermede daha huzursuz hissetseler bile cinsellik eğitiminde hem kız hem de erkek çocuklar için ailedeki en güçlü bilgi kaynağı annedir (Tuğrul & Artan, 2001). Alan yazındaki çalışmalar hem kız hem de erkek çocukların soru sormak için anneyi tercih ettiklerini ve anneden cinsellik eğitimi aldıklarını göstermektedir (El-Shaieb & Wurtele, 2009). Downie ve Coates (1999) ve Sneed, Somoza, Jones ve Alfaro'nun (2013) çalışmaları da ailede cinsellik konusunda en çok annelerin iletişim kurduğunu göstermektedir. Cinsellik eğitimi konusunda annelerin babalardan daha ön planda olmasının sebeplerinden biri, cinsel bilgi seviyesi yükseldikçe ebeveynin cinselliğe yönelik daha olumlu tutum sergilemesi ve doğru iletişim şekillerini de kullanıyor olması (Uzkul, 2023) olabilir. Bu çalışmada da cinsellik eğitimi konusunda annelerin tutum ve iletişim puanlarının daha yüksek olması bu unsuru destekler niteliktedir. Cinsellik eğitimi konusunda bilgi boyutunun tutum ve iletişim boyutlarını da desteklediğini söylemek mümkündür (Uzkul, 2023). Ayrıca ebeveynin cinsel bilgi düzeyi arttıkça çocuklarını soru sorma konusunda da cesaretlendirdikleri görülmüştür (Byers, Sears & Weaver, 2008).

Çalışma bulgusuna göre anneler, babalardan cinsel istismar farkındalığı konusunda da anlamlı fark görülecek şekilde daha yüksek puan almışlardır. Bunun altında yatan sebep Türkiye'deki kadınların cinsel istismar konusunda kendilerini tehdit altında hissetmeleri (Sipahi, 2021; Ünal Reşitoğlu, 2017) ve çocuk cinsel istismar oranlarının her geçen yıl yükselmesi olabilir (TÜİK, 2016; 2019). Cinsel istismar oranlarının

yüksek olduğu bir ülkede annenin babadan daha yüksek farkındalığa sahip olmasının nedeni ise ailede cinsellik eğitimi rolünü çoğunlukla annenin üstlenmesi (Berkmen & Seçim, 2018) ve annelerin bu konuda daha bilinçli hareket etmeye çabılıyor olmaları olabilir. Uluslararası alanyazında yapılan çalışmalar erkeklerin daha fazla cinsel istismar mitine inandıklarını (Alcantara, Shortway & Prempeh 2019; Collings, 2003; Collings vd., 2009; Hatton & Duff, 2016), mağdur bildirimine inanmama, bildirim güvenilirliliğini sorgulama, mağduru suçlama ve istismar olayını daha hafife alma konusunda kadınlara göre daha az hassas olduklarını göstermektedir (Alcantara vd., 2019; McGee vd., 2011; McMahan, 2010; Russell & Hand, 2017; Sleath & Bull, 2010; Van der Bruggen & Grubb, 2014). Alanyazında yapılan benzer çalışmalar da annelerin babalara göre cinsel istismar konusunda daha bilgili, tutumlarının daha olumlu olduğu bulgusunu destekler niteliktedir (Fontes, Cruz & Tabachnick, 2001; Morison & Greene, 1992; Şahin & Koçtürk, 2021). Cinsel istismar Bilgi/Tutum Ölçeği'nin sadece tek bir alt boyutunda (bilgi-tutum) anne baba arasında anlamlı fark bulunamamıştır. Özer ve Gölge de (2016) anne ve babaların bilinç düzeyleri arasında bir farklılık bulamazken annelerin bu konuda daha endişeli olduklarını ve babalara göre çok daha fazla koruyucu önlem aldıklarını belirtmiştir.

Ebeveyn Yaşına Göre Ölçek Puanlarının İncelenmesi

Ebeveynlerin ölçeklerden aldıkları puanların ebeveyn yaşına göre anlamlı fark gösterip göstermediğini incelemek için bağımsız örneklem t-testi yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 3'te gösterilmektedir.

Tablo 3. Ölçek Puanlarının Yaşa Göre Bağımsız Örneklem t-Testi Sonuçları

Boyutlar	Ebeveyn Yaşı	n	\bar{X}	s.s	t	sd	p
Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği Toplam	25-35 Yaş	99	53,82	5,01	,08	186	,936
	36 Yaş ve üstü	89	53,88	5,16			
Cinsel Eğitim Tutum Ölçeği Toplam	25-35 Yaş	99	102,36	9,88	,63	186	,529
	36 Yaş ve üstü	89	101,53	7,78			
Cinsel İletişim Ölçeği (CİÖ) Toplam	25-35 Yaş	99	80,76	7,80	,02	186	,981
	36 Yaş ve üstü	89	80,74	6,91			
CİÖ	25-35 Yaş	99	26,27	2,35	,04	186	,368

Sıla UZKUL, Ayşe Dilek ÖĞRETİR ÖZÇELİK, Ebeveynlerin Cinsel Bilgi Düzeyi, Tutum, Cinsel İletişim ve Cinsel İstismar Farkındalığını Etkileyen Etmenler

İçerik Alt Boyutu	36 Yaş ve üstü	89	26,20	1,96			
CİÖ	25-35 Yaş	99	17,27	2,40	1,04	186	,298
Beden Dili Alt Boyutu	36 Yaş ve üstü	89	16,88	2,65			
CİÖ	25-35 Yaş	99	25,14	2,96	,50	186	,618
Süreci Yönetme Alt Boyutu	36 Yaş ve üstü	89	25,34	2,67			
CİÖ	25-35 Yaş	99	12,08	2,38	,63	186	,528
Kaygı Alt Boyutu	36 Yaş ve üstü	89	12,30	2,43			
Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği (CİBTÖ)Toplam	25-35 Yaş	99	151,09	11,16	2,43	186	,016*
CİBTÖ	36 Yaş ve üstü	89	147,15	10,90			
Mitler ve Gerçekler Alt Boyutu	25-35 Yaş	99	39,19	3,38	3,31	186	,001*
CİBTÖ	36 Yaş ve üstü	89	37,69	2,72			
İnanç Alt Boyutu	25-35 Yaş	99	20,52	3,07	1,26	186	,209
CİBTÖ	36 Yaş ve üstü	89	19,95	3,12			
Sorumluluk Alt Boyutu	25-35 Yaş	99	27,69	2,52	3,45	186	,012*
CİBTÖ	36 Yaş ve üstü	89	26,91	2,65			
Bilgi-Tutum Alt Boyutu	25-35 Yaş	99	19,54	2,57	,442	186	,659
CİBTÖ	36 Yaş ve üstü	89	19,38	2,48			
Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	25-35 Yaş	99	25,51	2,44	2,32	186	,021*
CİBTÖ	36 Yaş ve üstü	89	24,65	2,65			
Güven-Kaygı Alt Boyutu	25-35 Yaş	99	18,61	2,27	,17	186	,866
CİBTÖ	36 Yaş ve üstü	89	18,56	2,11			

*p ≤ ,05

Tablo 3 incelendiğinde, araştırmaya katılan ebeveynlerin Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği, Cinsel Eğitim Tutum Ölçeği ve Cinsel İletişim Ölçeği toplam puanlarının ve alt boyut puanlarının ebeveyn yaşına göre anlamlı fark göstermediği bulunmuştur.

Tablo 3'te yer alan Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği puanları incelendiğinde, ölçek toplam puanı, *Mitler ve Gerçekler*, *Sorumluluk* ve *Önleyici Tutumlar* alt boyut puanlarının ebeveyn yaşına göre anlamlı fark gösterdiği bulunmuştur. Ortalamalara bakıldığında; 25-35 yaş aralığında bulunan ebeveynlerin ortalama puanları, 36 yaş ve üstündeki ebeveynlerin ortalama puanlarından daha yüksektir. Araştırmaya katılan ebeveynlerin *İnanç*, *Bilgi-Tutum* ve *Güven-Kaygı* alt boyut puanlarının ebeveyn yaşına göre anlamlı fark göstermediği bulunmuştur.

Çalışma bulgusuna göre ebeveyn yaşı cinsel gelişim ve eğitime yönelik bilgi düzeyi, tutum ve cinsel iletişim boyutlarında anlamlı bir fark oluşturmamıştır. Benzer şekilde Sönmez Kankoç'un (2023) çalışmasında da anne yaşı, annelerin cinsellik eğitimine yönelik bilgi düzeylerini etkilememiştir. Ebeveyn yaşının anlamlı bir fark oluşturamamasının sebepleri Türkiye'de cinsellik konusunun hala tabu olması, var

olan asıl bilgi kaynağının ebeveyn olması ve aynı kısıtlı/hatalı bilginin kuşaktan kuşağa çok değişikliğe uğramadan aktarılıyor olması (Kao, Buthrie & Loveland-Cherry, 2007), konuyla ilgili kaynak, materyal ve eğitimlerin sınırlı olması ve okul öncesi eğitimcilerinin cinsel gelişim bilgi düzeylerinin yetersiz oluşundan ötürü (Güzelyurt vd., 2019; Kayıran & Sönmez, 2020; Önder Demirbaş, 2019; Ünlüer & İnan, 2021) bu konuda ebeveynleri destekleyememeleri olabilir. Avrupa ülkelerinde cinsel gelişim ve eğitime yönelik geliştirilen materyaller ve eğitim içeriklerinin tarihsel gelişimi incelendiğinde Türkiye'nin bu konuda 50 yıl geriden geldiğini söylemek mümkündür. Cinsellik eğitimi konusunda öncü adımlar atan İsveç'te (Çok & Kutlu, 2010) 1955 yılından itibaren İsveçli öğrenciler zorunlu cinsellik eğitimi dersi alırken (Lottes, 2002), 1956 yılından itibaren okul öncesi öğrencileri de bu zorunlu cinsellik eğitimini almaya başlamışlardır (McConaghy, 1979). Türkiye'de ise cinsellik eğitimine dair ilk adım, 1974 yılında Türkiye Aile Planlaması Derneği'nin de katılımı ile konunun tartışılmaya başlanmasıdır. Bu dönemde cinsellik eğitimine yönelik bilgi ve tutumların araştırılması gereğine dikkat çekilmiştir. 1993 yılından itibaren cinsel sağlık başta olmak üzere ergenlik dönemindeki gençleri bilgilendirmeye yönelik birçok proje (Değişim, Genç Kızlığa İlk Adım Projesi, Ergenlik Dönemi Değişim Projesi, Ergenlerin Sağlık Bilincinin Geliştirilmesi Projesi... vb.) yapılmıştır (Bulut vd., 2003; Çalışandemir, Bencik & Artan, 2010). Buna rağmen 2024 yılında cinsellik eğitimi Türkiye'deki eğitim müfredatlarına girememiştir ve okul öncesi döneme yönelik de zorunlu bir cinsellik eğitimi bulunmamaktadır. Milli Eğitim Bakanlığı ve ilgili sivil toplum örgütlerinin de okul öncesi dönemde çocuğu olan ebeveynlere yönelik bir eğitim programı bulunmamaktadır. Türkiye, çocuk cinsel gelişiminde hem çocukları hem de ebeveynleri destekleyici bir adım atmadığı için genç ebeveynlerle orta yaşlı ebeveynlerin bilgi, tutum ve iletişim puanları benzer düzeyde kalmış olabilir.

Bu çalışmada Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği toplam puanı, *Mitler ve Gerçekler*, *Önleyici Tutumlar* ve *Sorumluluk* alt boyut puanları üzerinde ebeveyn

yaşının anlamlı bir etkisi olduğu görülmüştür. Bu ölçekte 26-35 yaş grubundaki ebeveynler, 36 yaş üstü ebeveynlerden anlamlı derecede daha yüksek puan almışlardır. Yaş ile birlikte kişinin bilgi düzeyinin ve deneyiminin artacağı varsayıldığından yaş ile cinsel istismar mitleri arasında ters orantı olması beklenmektedir (Abeid vd., 2015), fakat bu çalışmada daha genç ebeveynlerin cinsel istismar konusunda daha bilgili oldukları görülmektedir. İlgili alan yazında ebeveyn yaşı üzerine farklı bulgular olduğu görülmektedir. Birçok çalışmada, genç ebeveyn olmanın çocuk cinsel istismarını arttırdığı ve genç ebeveynlerin istismar farkındalıklarının da düşük olduğu görülmektedir (Bilir vd.,1991; Buchholz & Bursytn, 1993; Erginer, 2007; Pekdoğan, 2017; Karasu & Gül Bilgen, 2017). Bu çalışma bulgusunun alan yazında daha önceden yapılmış çalışma bulgularıyla örtüşmemesinin sebebi günümüzde gençlerin dijital ve teknolojik okur yazarlıklarının daha yüksek olması (Aksoy vd., 2021; Korkmaz, 2020; Mazlum, 2022) olabilir. Sosyal medyada daha çok vakit geçiren gençler cinsel istismar haberlerine de daha çok erişim sağlıyor olabilir. Bu durumun gençlerin çocuk cinsel istismarına yönelik bilgi, tutum, farkındalık düzeylerini arttırdığı düşünülebilir. Ebeveyn yaşının sadece cinsel istismar konusunda fark yaratmasının sebebi ise Türkiye’de çocuk cinsel istismar oranlarının her geçen yıl daha çok artması (TÜİK, 2016) ve cinsel istismar konusunun daha görünür hale gelmesi olabilir. Türkiye’de cinsel istismar konusu her geçen gün büyüyen bir tehdit olduğu için daha genç ebeveynlerin bu tehditle daha erken karşılaşmaları ve farkındalıklarının daha çok artması olasıdır.

Ebeveyn Eğitim Seviyesine Göre Ölçek Puanlarının İncelenmesi

Ebeveynlerin ölçeklerden aldıkları puanların ebeveyn yaşına göre anlamlı fark gösterip göstermediğini incelemek için ANOVA analizi yapılmıştır (Tablo 4).

Tablo 4. Ölçek Puanlarının Eğitim Seviyesine Göre ANOVA Sonuçları

Boyutlar	Ebeveyn Eğitim Seviyesi	n	\bar{X}	s.s	F	p
Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği Toplam	Ön lisans ve altı	44	51.27	5.41	8,90	.000*
	Lisans	88	54.22	4.85		
	Lisansüstü	56	55.30	4.43		

Cinsel Eğitim Tutum Ölçeği Toplam	Ön lisans ve altı	44	101.18	9.14	,56	,571
	Lisans	88	102.70	9.27		
	Lisansüstü	56	101.44	8.27		
Cinsel İletişim Ölçeği (CİÖ) Toplam	Ön lisans ve altı	44	80.88	7.41	,23	,793
	Lisans	88	80.38	7.61		
	Lisansüstü	56	81.23	7.06		
CİÖ İçerik Alt Boyutu	Ön lisans ve altı	44	26.40	1.83	,34	,980
	Lisans	88	26.05	2.55		
	Lisansüstü	56	26.39	1.73		
CİÖ Beden Dili Alt Boyutu	Ön lisans ve altı	44	16.95	2.66	,08	,916
	Lisans	88	17.11	2.48		
	Lisansüstü	56	17.16	2.51		
CİÖ Süreci Yönetme Alt Boyutu	Ön lisans ve altı	44	25.63	2.86	,72	,485
	Lisans	88	25.01	2.86		
	Lisansüstü	56	25.28	2.74		
CİÖ Kaygı Alt Boyutu	Ön lisans ve altı	44	11.88	2.61	,54	,580
	Lisans	88	12.20	2.41		
	Lisansüstü	56	12.39	2.23		
Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği (CİBTÖ) Toplam	Ön lisans ve altı	44	145.56	11.57	3,40	,035 *
	Lisans	88	150.86	10.75		
	Lisansüstü	56	149.53	11.06		
CİBTÖ Mitler ve Gerçekler Alt Boyutu	Ön lisans ve altı	44	37.70	3.96	2,06	,130
	Lisans	88	38.88	2.73		
	Lisansüstü	56	38.46	2.97		
CİBTÖ İnanç Alt Boyutu	Ön lisans ve altı	44	19.18	2.86	3,54	,031 *
	Lisans	88	20.60	3.10		
	Lisansüstü	56	20.55	3.13		
CİBTÖ Sorumluluk Alt Boyutu	Ön lisans ve altı	44	26.45	3.50	1,20	,348
	Lisans	88	27.65	2.07		
	Lisansüstü	56	27.48	2.42		
CİBTÖ Bilgi-Tutum Alt Boyutu	Ön lisans ve altı	44	19.38	2.43	,10	,904
	Lisans	88	19.55	2.61		
	Lisansüstü	56	19.39	2.49		
CİBTÖ Önleyici Tutumlar Alt Boyutu	Ön lisans ve altı	44	24.54	2.31	1,41	,246
	Lisans	88	25.32	2.74		
	Lisansüstü	56	25.19	2.46		
CİBTÖ Güven-Kaygı Alt Boyutu	Ön lisans ve altı	44	18.29	2.01	1,04	,355
	Lisans	88	18.82	2.38		
	Lisansüstü	56	18.44	1.99		

*p ≤ ,05

Analiz sonuçlarına göre ebeveynlerin Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği toplam puanlarının ebeveyn eğitim seviyesine göre anlamlı fark gösterdiği bulunmuştur. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey çoklu karşılaştırma sonuçlarına göre, lisans mezunu kişiler ile ön lisans ve altı mezunu kişiler arasında ve lisansüstü mezunu kişiler ile ön lisans ve altı mezunu

kişiler arasında anlamlı fark bulunmaktadır. Ayrıca ortalamalara bakıldığında, eğitim seviyesi arttıkça ebeveynlerin cinsel gelişim ile ilgili bilgi seviyelerinin arttığı söylenebilir.

Analiz sonuçlarına göre Cinsel Eğitim Tutum Ölçeği ve Cinsel İletişim Ölçeği toplam puanlarının ve alt boyut puanları ebeveyn eğitim seviyesine göre anlamlı fark göstermemiştir.

Araştırmaya katılan ebeveynlerin Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği toplam puanının ve *İnanç* alt boyut puanının ebeveyn eğitim seviyesine göre anlamlı fark gösterdiği bulunmuştur. Anlamlı farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için yapılan Tukey çoklu karşılaştırma sonuçlarına göre, lisans mezunu kişiler ile ön lisans ve altı eğitim seviyesinde olan kişiler arasında anlamlı fark bulunmaktadır. Lisans mezunu ebeveynlerin puanlarının önlisans ve altı eğitim seviyesinde olan ebeveynlerden daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Ebeveyn eğitim seviyesi cinsel gelişim ve eğitiminde anahtar bir değişkendir, çünkü eğitim seviyesi yükseldikçe insanların öğrenme, sorgulama becerileri gelişir, önceki kuşaklardan aktarılan tabular eğitimle daha kolay yıkılabilir. Cinsellik çok güçlü ve sert bir tabu olduğundan bu tabuyu yumuşatıp konuşulabilir hale getirmenin en etkili yolu eğitimidir. Bu çalışmada ebeveyn eğitim seviyesinin Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği, Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği toplam puanları ve *İnanç* alt boyut puanında anlamlı farka neden olduğu görülmüştür. Çalışma bulgularına göre ebeveyn eğitim seviyesi arttıkça cinsellik eğitimine yönelik bilgi düzeyleri de artmaktadır. Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği'nde ise lisans eğitimi alanlar önlisans ve altı eğitim seviyesinde olanlardan anlamlı derecede daha yüksek puan almışlardır. Benzer çalışmalarda da ebeveynlerin eğitim düzeyleri arttıkça cinsel bilgi düzeylerinin arttığı görülmektedir (Çerçi, 2013; Eliküçük, 2011; İşler, 2017; Yelken, 1996). Güzelyurt, Yalçınkaya, Saluci, Öglü ve Ürüm'ün (2019) okul öncesi öğretmenleriyle yaptığı çalışma da eğitim seviyesinin öğretmenlerin cinsel bilgi düzeyini etkilediğini göstermektedir. Lisans ve lisansüstü eğitim alan öğretmenlerin, önlisans

mezunu olup öğretmenlik yapanlardan daha fazla cinsel bilgiye sahip oldukları görülmüştür. Eğitim seviyesinin cinsel istismar farkındalığına olan etkisine bakıldığında ise alan yazındaki çalışmalar bu araştırmanın bulgusunu destekler niteliktedir. Öner Demirci (2019) eğitim seviyesi yüksek olan ebeveynlerin cinsel istismar farkındalıklarının daha yüksek olduğunu belirtirken, Özer ve Gölge (2016) ebeveynlerin bilinç düzeyi arttıkça daha doğru önlemler aldıklarını, hatalı önlemlerin azaldığını vurgulamıştır. Literatürdeki birçok çalışma, eğitim düzeyi düşük ebeveyne sahip çocukların cinsel istismar hakkında yetersiz bilgiye sahip olduğunu göstermektedir (Deblinger, Thakkar-Kolar, Berry & Schroeder, 2010; Zhang vd., 2013). Ebeveynlerin eğitim düzeyi arttıkça çocuk ihmal ve istismarına yönelik bilgisi artmakta (Koçak & Büyükgönenç, 2011) ve istismar potansiyelleri de azalmaktadır (Aktaş, 2011; Aydın & İşmen, 2003; Karasu & Gül Bilgen, 2017; Can Özcan, 2010; Deveci & Açık, 2003; Erginer, 2007; Güler vd., 2002; Hatipoğlu, 2011; Kaya & Çeçen Eroğul, 2011; Koç vd., 2012; Paaviloinen vd., 2001; Sarıbeyoğlu 2007; Siyez, 2003; Yücel 2014).

Ebeveynlerin eğitim seviyesi tutum ve iletişim puanlarında anlamlı farka neden olmamıştır. Eğitim seviyesi yükseldikçe bilginin artması, dolayısıyla tutum ve iletişimin de bundan etkilenip yükselmesi beklenen bir sonuçtu fakat bu çalışmada eğitim seviyesi bu iki boyut için anlamlı değişken olmamıştır. Alanyazındaki benzer çalışmalar yükseköğrenime sahip olan ebeveynlerin orta ve düşük düzey eğitimi olan ebeveynlere kıyasla cinsellik eğitimine yönelik daha olumlu tutumlarının olduğunu göstermektedir (Jin, 2021; Lu, 1994; Nyarko, Adentwi, Asumeng & Ahulu, 2014). Babaların eğitim seviyesi yükseldikçe cinsel iletişimde daha rahat oldukları ve en az anne kadar cinsellik hakkında çocuklarıyla konuştukları görülmüştür (Abramson vd., 1983; Baysan, 2020). Kinsey ve arkadaşları da (1953), eğitim seviyesinin bir erkeğin cinsel davranış modeliyle yüksek oranda ilişkili olduğunu belirtmiştir. Çalışmanın bu bulgusu alan yazındaki benzer çalışma bulgularıyla örtüşmemektedir. Bunun altında yatan unsur ise cinsel iletişim konusunun ulusal alan yazında yeni çalışılan bir konu olması olabilir. Cinsel iletişim, bu alanda önemi ortaya yeni konan bir boyut

olduğu için insanların genelinin bu konuda benzer düzeyde olması olasıdır. Cinsel gelişim ve eğitime yönelik tutumun eğitim seviyesinden etkilenmemesinin sebebi ise bireylerin eğitim seviyesinden bağımsız bir şekilde bir önceki nesilden aldıkları cinsel tutumları benimsemiş olmaları olabilir.

Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada üç-altı yaş aralığında çocuğu olan ebeveynlerin cinsel gelişim bilgi düzeylerinin, tutumlarının, cinsel iletişimlerinin ve cinsel istismar farkındalıklarının ebeveynine ait demografik değişkenlere göre farklılaşıp farklılaşmadığı incelenmiştir. Elde edilen bulgulara göre,

- Ebeveyn cinsiyetinin, ebeveynlerin cinsel gelişim bilgi düzeyleri, cinsel eğitime yönelik tutumları, cinsel iletişimleri ve cinsel istismar bilgi/tutumları üzerinde anlamlı fark oluşturduğu görülmüştür. Cinsel İstismar Ölçeği'nin *Bilgi-Tutum* alt boyutu hariç (bu boyutta anlamlı fark gözlenememiştir) tüm ölçek toplam ve alt boyut puanlarında anneler babalardan daha yüksek puan almıştır.
- Ebeveyn yaşının, ebeveynlerin cinsel gelişim bilgi düzeyleri, cinsel eğitime yönelik tutumları ve cinsel iletişimleri üzerinde anlamlı fark etkisi bulunamamıştır.
- Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği toplam puanı, *Mitler ve Gerçekler*, *Önleyici Tutumlar* ve *Sorumluluk* alt boyut puanları üzerinde ebeveyn yaşının anlamlı bir etkisi olduğu görülmüştür. 26-35 yaş grubundaki ebeveynler, 36 yaş üstü ebeveynlerden anlamlı derecede daha yüksek puan almışlardır.
- Ebeveyn eğitim seviyesinin Cinsel Gelişim Bilgi Düzeyi Ölçeği, Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği toplam puanları ve *İnanç* alt boyut puanında anlamlı farklılığa neden olduğu görülmüştür. Çalışma bulgularına göre ebeveyn eğitim seviyesi arttıkça cinsel eğitime yönelik bilgi düzeyleri de artmaktadır. Cinsel İstismar Bilgi/Tutum Ölçeği'nde ise lisans eğitimi alanlar önlisans ve altı eğitim seviyesinde olanlardan anlamlı derecede daha yüksek puan almışlardır.
- Ebeveyn eğitim seviyesi, ebeveynlerin cinsel eğitime yönelik tutumları ve cinsel iletişimleri üzerinde anlamlı fark oluşturmamıştır.

Çalışma bulguları babaların cinsel gelişim ve eğitim konusunda daha fazla desteğe ihtiyacı olduğunu gösterdiğinden geliştirilecek eğitim programlarının babayı da kapsamayı veya babayı daha fazla odağına alan programların geliştirilmesi önerilmektedir. Ebeveynlerin cinsel gelişime yönelik farkındalıklarını arttırmak için ebeveynler cinsellik eğitimi programları ile desteklenebilir. Anne ve babalar, etkili iletişim konularında eğitsel olarak desteklenebilir. Ebeveynlere cinsellik eğitiminde kullanabilecekleri kaynak ve materyaller tanıtılabilir.

Yazarın Notu

Bu araştırma birinci yazarın doktora tez verilerinden üretilmiştir.

Mali Destek Bildirimi

Bu araştırma Gazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından desteklenmiştir (Proje kodu: SDK-2021-7356).

Kaynaklar

- Aaron, S. J., & Jenkins, R. R. (2002). Sex, pregnancy, and contraception-related motivators and barriers among Latino and African-American youth in Washington DC. *Sex Education, 2*, 5-30.
- Abeid, M., Muganyizi, P., Massawe, S., Mpembeni, R., Darj, E., & Axemo, P. (2015). Knowledge and attitude towards rape and child sexual abuse—a community-based cross-sectional study in Rural Tanzania. *BMC Public Health, 15*(1), 1-12.
- Abramson, P. R., Derek Moriuchi, K., Waite, M. S., & Perry, L. B. (1983). Parental attitudes about sexual education: Cross-cultural differences and covariate controls. *Archives of Sexual Behavior, 12*(5), 381-397.
- Acer, D., & Artan, İ. (2005). Okul öncesi eğitim kurumlarında 4-6 yaş grubu çocuklar için cinsel eğitim etkinliklerinin etkisinin incelenmesi. *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dergisi, 1*(2), 12-19.
- Aksoy, N. C., Karabay, E. ve Aksoy, E. (2021). Sınıf öğretmenlerinin dijital okuryazarlık düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk İletişim Dergisi, 14*(2). 859-894.
- Aktaş, E. (2011). *Çocuklardaki dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu ve özgül öğrenme güçlüğüünün, anne babaların duygusal istismar farkındalığı, istismar potansiyeli ve çocukların kabul/red algısı ile ilişkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.
- Alasmyah, C. M., Satari, M. H., & Rahmawati, A. (2021). Penerapan flashcard kipas anak pendidikan seks anak usia dini terhadap peningkatkan pengetahuan dan sikap ibu. *Indonesian Journal of Midwifery, 4*(2), 76-83.

- Alcantara, R., Shortway, K. M., & Prempeh, B. A. (2019). The relationship between social dominance orientation and child sexual abuse credibility assessment. *Journal of Child Sexual Abuse*, 28(4), 400-416.
- Arikan, R. (2011). *Araştırma yöntem ve teknikleri*. Nobel Yayınları.
- Artan, İ., Ceylan, Ş., & Adıbatmaz, F. B. K. (2020). Ebeveynler için cinsel iletişim ölçeği: Güvenirlilik ve geçerlik çalışması. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 7(2), 136-158.
- Aydın, O. & İşmen, E. A. (2003). 18-25 yaş grubu erkeklerde çocukluk çağı örsellenme yaşantısının incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 18, 7-20.
- Bayrak, G., Başgül, Ş. S., & Gündüz, T. (2011). *Ailede cinsel eğitim: çocuk ve ergen eğitiminde rehber kitap*. Timaş.
- Bayhan, P. & Artan, İ. (2012). *Çocuk gelişimi ve eğitimi*. Morpa Yayınları.
- Baysan, M. P. (2020). *3-6 yaş döneminde çocuklara sahip anne babaların cinsel gelişim ve eğitim hakkındaki bilgi düzeyleri ve tutumları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Medipol Üniversitesi.
- Berkmen, B. & Seçim, G. (2018). 8-10 yaş çocuğa sahip ebeveynlerin çocuğa yönelik cinsel istismar konusundaki görüşlerinin incelenmesi. *Aile Psikolojik Danışmanlığı Dergisi*, 1 (1), 65-85.
- Bilir, Ş., Arı, M., Dönmez, N. B., Atik, B. & San, P. (1991). Türkiye'nin 16 ilinde 4-12 yaşlar arasındaki 50.473 çocuğa fiziksel ceza verme sıklığı ve buna ilişkin problem durumlarının incelenmesi. *Aile ve Toplum Dergisi*, 1(1). 53-66.
- Borja, R. & Paola, M. (2022). *Ro Rol de los padres de familia en la educación sexual de niños de 4 a 5 años de nivel inicial II*. (Master Thesis). Technical University of Cotopaxi. Erişim Adresi:<http://repositorio.utc.edu.ec/handle/27000/8821> Erişim Tarihi: 14.06.2023.
- Buchholz, E.S. & Bursytn, C.K. (1993). Children of adolescent mothers: Are they at risk for abuse. *Adolescence*, 28(110), 361-382.
- Bulut, A., Çokar, M., Eylen, B., Akalın, A., Gürşimşek, I., Hamurcu, H., Oksal, A., & Ortaylı, N. (2003). Cinsel Sağlık Bilgileri Eğitimi. M. Çokar ve H. Nalbant (Edt.), *Öğretmen ve Öğretmen Adayları İçin Cinsel Sağlık Eğitimi* (ss. 9-38). Uygun Matbaası.
- Büyüköztürk, Ş. (2016). *Veri analizi el kitabı*. Pegem Akademi.
- Byers, E. S., Sears, H. A., & Weaver, A. D. (2008). Parents' reports of sexual communication with children in kindergarten to grade 8. *Journal of Marriage and Family*, 70(1), 86-96.
- Cacciatore, R., Korteniemi-Poikela, E., & Kaltiala, R. (2019). The steps of sexuality-a developmental, emotion-focused, child-centered model of sexual development and sexuality education from birth to adulthood. *International Journal of Sexual Health*, 31(3), 319-338.
- CACSAP (California Alliance Concerned with School-Age Parenting and Pregnancy Prevention) (2003). *Teen pregnancy prevention in California: Parent-child communication fact sheet*. Erişim adresi: <http://www.CaCSAP.org/resources/factsheets/factsheeparent-childcom.pdf> Erişim tarihi: 12.10.2022.
- Can Özcan, M. (2010). *İstismar ve ihmalin çocuklar üzerindeki fiziksel ve psikolojik etkilerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi.
- Ceylan Ş., & Çetin, A. (2015). Okul öncesi eğitim kurumlarına devam eden çocukların cinsel eğitimine ilişkin ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 2(3), 41-59.

- Chen, J.Q., Dunne, M.P., Han, P. (2007). Prevention of child sexual abuse in China: Knowledge, attitudes, and communication practices of parents of elementary school children. *Child Abuse Neglect*, 31, 747-55.
- CİSEAD (Cinsel Sağlık, Evlilik ve Aile Danışmanlığı Derneği) (2014). Cinsel eğitim. Erişim adresi: <http://www.cisead.org/cinsel-saglik/cinsel-egitim.html> Erişim tarihi: 26.07.2022.
- Collings, S. J. (2003). Child sexual abuse myth acceptance among aspirant, trainee, and registered psychologists in Durban, South Africa. *Social Behavior And Personality: An International Journal*, 31(8), 835-842.
- Collings, S. J. (2009). See no evil, hear no evil: the rise and fall of child sexual abuse in the 20th century. *Psychology in Society*, (38), 61-73.
- Cornwell, A., & Welbourn, A. (2000). From reproduction to rights: Participatory approaches to sexual and reproductive health. *PLA Notes*, 37, 14-21.
- Çalışandemir, F., Bencik, S., & Artan, İ. (2010). Çocukların cinsel eğitimi: geçmişten günümüze bir bakış. *Eğitim ve Bilim*, 33(150), 14-27.
- Çerçi, G. (2013). *Zihinsel engelli çocuğu olan ailelerin çocuklarının cinsel gelişimi ve eğitime yönelik bilgi düzeylerinin ve tutumlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Çok, F., & Kutlu, Ö. (2010). *Ergenlerin cinsel eğitimi- Bir program denemesi*. Ankara: Pegem.
- Çömez İkican, T. & Küçük, L. (2020). Child sexual abuse knowledge/attitude scale for parents: Reliability and validity of the Turkish version. *Perspective in Psychiatric Care*, 1-9.
- Davies, C., & Robinson, K. (2010). Hatching babies and stork deliveries: Risk and regulation in the construction of children's sexual knowledge. *Contemporary Issues in Early Childhood*, 11(3), 249-62.
- Deblinger, E., Thakkar-Kolar, R. R., Berry, E. J., & Schroeder, C. M. (2010). Caregivers' efforts to educate their children about child sexual abuse. A replication study. *Child Maltreatment*, 15(1), 91-100.
- Deveci, S. E. & Açık, Y. (2003). Çocuk istismarı nedenlerinin incelenmesi. *Arşiv Kaynak Tarama Dergisi*, 12(4), 396-405.
- Diiorio, C., Kelley, M., & Hockenberry-Eaton, M. (1999). Communication about sexual issues: Mothers, fathers, and friends. *Journal of Adolescent Health*, 24(3), 181-189.
- Diiorio, C., Pluhar, E., & Belcher, L. (2003). Parent-child communication about sexuality: A review of the literature from 1980-2002. *Journal of HIV/AIDS Prevention & Education for Adolescents & Children*, 5(3-4), 7-32.
- Downie, J., & Coates, R. (1999). The impact of gender on parent-child sexuality communication: Has anything changed? *Sexual and Marital Therapy*, 14(2), 109-121.
- Dönmez, Y. E., Soylu, N., Özcan, Ö.Ö., Yüksel, T., Demir, A. Ç., Bayhan, P. Ç., & Miniksar, D. Y. (2014). Cinsel istismar mağduru çocuk ve ergen olgularımızın sosyodemografik ve klinik özellikleri. *Journal of Turgut Özal Medical Center*, 21(1), 44-48.
- Eliküçük, A. (2011). Anne babalara uygulanacak cinsel gelişim eğitiminin 6 yaş çocukları bulunan ebeveynlerin bilgi düzeylerine etkisinin incelenmesi (Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi.
- Eliküçük, A. & Sönmez, S. (2011). 6 yaş çocuklarının cinsel gelişim ve eğitimiyle ilgili ebeveyn görüşlerinin incelenmesi. *Aile ve Toplum Eğitim-Kültür ve Araştırma Dergisi*, 7 (25), 45- 62.

- El-Shaieb, M. & Wurtele, S. K. (2009). Parents' plans to discuss sexuality with their young children. *American Journal of Sexuality Education*, 4(2), 103-115.
- Erbil, N., Orak, E., & Bektaş, A. E. (2010). Anneler cinsel eğitim konusunda ne biliyor, kızlarına ne kadar cinsel eğitim veriyor? *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7, 366-83.
- Erdoğan, A., Tufan, E., Karaman, M. G., Atabek, M. S., Koparan, C., Özdemir, E., & Ankaralı, H. (2011). Türkiye'nin dört farklı bölgesinde çocuk ve ergenlere cinsel tacizde bulunan kişilerin karakteristik özellikleri. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, 12, 55- 61.
- Erfiany, F. E., Suryawan, A., Nawangsari, N. A. F., & Wittiarika, I. D. (2021). The perceptions, attitudes and behaviors of mothers in providing early sex education. *Indonesian Midwifery and Health Sciences Journal*, 4(2), 168-178.
- Erginer, F. (2007). *Ankara ili ilköğretim okulu yöneticilerinin öğrencilerin aileleri tarafından istismarı ve ihmaline ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.
- Eroğlu, K., & Gölbaşı, Z. (2005). Cinsel eğitimde ebeveynlerin yeri: Ne yapıyorlar, ne yaşıyorlar. *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 8(2), 12-21.
- Ersoy, Ö. (1999). 6 yaş grubunda kız ve erkek çocuğu olan anne babaların cinsel eğitim hakkındaki görüş ve tutumları. *Mesleki Eğitim Dergisi*, 19(28), 52.
- Fatehi Pouladi, H., Akbari Kamrani, M., Javad Noori, M., & Farid, M. (2019). Effectiveness of a group educational program on the knowledge, attitude, and participation approach of mothers in the sex education of preschool children. *Iran Journal of Nursing*, 32(119), 13-25.
- Fontes, L. A., Cruz, M., & Tabachnick, J. (2001). Views of child sexual abuse in two cultural communities: An exploratory study among African Americans and Latinos. *Child Maltreatment*, 6(2), 103-117.
- Gabb, J. (2004). Sexuality education: How children of lesbian mothers "learn" about sexuality. *Sex Education*, 4(1), 19-34.
- Göçgeldi, E., Tüzün, H., Türker, T., & Şimsek, I. (2007). Okul Öncesi dönem çocuğu olan anne ve babaların çocuklara cinsel eğitim Konusundaki yaklaşımlarının incelenmesi. *Sürekli Tıp Eğitim Dergisi*, 16 (9), 134-142.
- Güler, N., Uzun, S., Boztaş, Z. & Aydoğan, S. (2002). Anneleri tarafından çocuklara uygulanan fiziksel ve duygusal istismar/ihmal davranışı ve bunu etkileyen faktörler. *Cumhuriyet Üniversitesi Tıp Fakültesi Dergisi*, 24(3), 128-134.
- Güner, Ü., & Aktaş, S. (2022). Okul öncesi cinsel eğitime yönelik ebeveynlerin bilgi tutum ve uygulamaları. *Androloji Bülteni*, 24(1), 11-19.
- Güzelyurt, T., Yalçınkaya, Ö., Saluci, Ü., Öglü, H., & Ürüm, R. (2019). Okul öncesi öğretmenlerinin cinsel eğitime ilişkin görüşleri. *Çocuk Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi*, 2(2), 110-122.
- Hatipoğlu, E. (2017). Çocuğa yönelik cinsel istismar vakaları ile çalışan sosyal çalışmacıların psikososyal etkilene deneyimleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 22(3), 85-97.
- Hatton, V. A., & Duff, S. (2016). A systematic literature review: which factors influence English and Welsh perceptions towards victims of child sexual abuse? *Journal of Sexual Aggression*, 22(3), 275-290.
- Hauari, H., & Hollingworth, K. (2009). *Understanding fathering. Masculinity, diversity and change*. Joseph Rowntree Foundation.

- Holland, J., Mauthner, M., & Sharpe, S. (1996). *Family matters: Communicating health messages in the family*. Family Health Research Reports. HEA.
- Izugbara, C. O. & McGill, M. (2003). *Young people and sexuality in Nigeria: A southeastern Nigerian survey*. Unpublished research report, Youth for Tomorrow. Ibadan, Nigeria.
- İmren, S. G., Ayaz, A., Yusufoglu, C., & Rodopman Arman, A. (2015). Cinsel istismara uğrayan çocuk ve ergenlerde klinik özellikler ve intihar girişimi ile ilişkili risk etmenleri. *Marmara Medical Journal*, 26 (1), 11-16.
- İşler, S. (2017). *Okul öncesi dönem çocuğu olan ebeveynlerin cinsel gelişime ve cinsel eğitime yönelik bilgi düzeylerinin ve tutumlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Doğu Akdeniz Üniversitesi.
- Jeihooni, A. K., Moradi, A., Yari, A., Kiyani, A., & Hasirini, P. A. (2022). The effect of educational intervention based on theory of planned behavior on mothers' skills in sexual care of children. *BMC Public Health*, 22(1759), 1-10.
- Jin, Y., Chen, J., & Yu, B. (2019). Parental practice of child sexual abuse prevention education in China: does it have an influence on child's outcome? *Children and Youth Services Review*, 96(1), 64-9.
- Jin, X. (2021). The characteristics and relationship of parental sexual knowledge and sex education attitude to young children. *Creative Education*. 12, 2002–2010.
- Kakavoulis, A. (1998). Early childhood sexual development and sex education: A survey of attitudes of nursery school teachers. *European Early Childhood Education Research Journal*, 6(2), 55-70.
- Kao, T. S. A., Guthrie, B., & Loveland-Cherry, C. (2007). An intergenerational approach to understanding Taiwanese American adolescent girls' and their mothers' perceptions about sexual health. *Journal of Family Nursing*, 13(3), 312-332.
- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Nobel Yayıncılık.
- Karasu, F., & Gül Bilgen, F. (2017). Anneleri tarafından çocuklara uygulanan duygusal ve fiziksel istismar/ihmal davranışları. *Kilis 7 Aralık Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(13), 22-34.
- Kaya, İ., & Eroğul, A. R. Ç. (2013). Ergenlerde çocukluk dönemi istismar yaşantılarının yordayıcısı olarak aile işlevlerinin rolü. *Eğitim ve Bilim*, 38(168), 386-397.
- Kayıran, D., & Sönmez, M. (2020). A need analysis study for intimacy program for early childhood education: preschool teachers' attitudes on masturbation behavior in preschool students. *European Early Childhood Education Research Journal*, 28(5), 731-742.
- Kincaid, C., Jones, D. J., Sterrett, E., & McKee, L. (2012). A review of parenting and adolescent sexual behavior: The moderating role of gender. *Clinical psychology review*, 32(3), 177-188.
- Kinsey, A. C., Pomeroy, W. B., Martin, C. E., & Gebhard, P. A. (1953). *Sexual behavior in the human female*. Saunders, Philadelphia: Saunders.
- Klein, J. D., Sabaratnam, P., Pazos, B., Auerbach, M. M., Havens, C. G., & Brach, M. J. (2005). Evaluation of the parents as primary sexuality educators program. *Journal of Adolescent Health*, 37(3), 94–99.
- Koç, F., Aksit, S., Tomba, A., Aydın, C., Koturođlu, G., Aslan, A., Korkmaz Çetin, S. Halıoğlu, O., Erşahin, Y., Turhan, T., Çelik, A., Şenol, E., Kara, S. & Solak, U. (2012).

- Çocuk istismarı ve ihmali olgularımızın demografik ve klinik özellikleri: Ege Üniversitesi Çocuk Koruma Birimi'nin bir yıllık deneyimi. *Türk Pediatri Arşivi*, 47(2), 119-124.
- Koçak, C. & Büyükgöneç, L. (2011). Toplumdaki bireylerin çocuk istismarına yönelik bilgi ve görüşleri. *Hittit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(1), 89-104.
- Konur, H. (2006). *Dört-altı yaşları arasında çocuğu olan anne-babalara verilen "cinsel eğitim programı"nın cinsel gelişim ve cinsel eğitim konusundaki bilgilerine etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- Korkmaz, M. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin dijital okuryazarlık seviyelerinin belirlenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
- Kumru, R. (2016). *Kapsamlı cinsellik eğitimi serisi-yetişkin kitabı 'BEN'*. Minty Kitap.
- Lader, D., Short, S. & Gershuny, J. (2006). The time use survey 2005: How we spend our time. Office for National Statistics.
- Larsson, I. & Svedin, C. G. (2002). Teachers' and parents' reports on 3-to 6 years old children's sexual behavior-a comparison. *Child Abuse & Neglect*, 26 (3), 247-266.
- Lee, E. M. & Kweon, Y. R. (2013). Effects of a maternal sexuality education program for mothers of preschoolers. *Journal of Korean Academy of Nursing*, 43(3), 370-378.
- Lottes, I. L. (2002). Sexual health policies in other industrialized countries: Are there lessons for the United States? *Journal of Sex Research*, 39 (1), 79-83.
- Lu, W. (1994). *Parental attitudes toward sex education for young children in taiwan* (Araştırma Raporu). University of Virginia Cury Schol of Education.
- Maessen, L. J. (2013). *'Me & You' social skill education for children age 4-6 years old: What is the impact of the Me & You program?* Master Thesis, Amsterdam University, Amsterdam.
- Martin, J., Riazi, H., Firoozi, A., & Nasiri, M. (2018). A sex education programme for mothers in Iran: Does preschool children's sex education influence mothers' knowledge and attitudes? *Sex Education*, 18(2), 219-230.
- Massey, D. E. (1990). School sex education: Knitting without a pattern? *Health Education Journal*. 49(3), 134-40.
- Mazlum, Y. (2022). *Öğretmenlerin bilişsel esneklik ve dijital okuryazarlıklarının incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.
- McConaghy, M. J. (1979). Sex-Role contravention and sex education directed toward young children in Sweden. *Journal of Marriage and Family*, 41 (4), 893-904.
- McGee, H., O'Higgins, M., Garavan, R., & Conroy, R. (2011). Rape and child sexual abuse: what beliefs persist about motives, perpetrators, and survivors? *Journal Of Interpersonal Violence*, 26(17), 3580-3593.
- McGinn, L., Stone, N., Ingham, R., & Bengry-Howell, A. (2016). Parental interpretations of "childhood innocence": Implications for early sexuality education. *Health Education*, 116(6), 580-594.
- McMahon, S. (2010). Rape myth beliefs and bystander attitudes among incoming college students. *Journal of American College Health*, 59(1), 3-11.
- Mellins, C. A., Tassiopoulos, K., Malee, K., Moscicki, A. B., Patton, D., Smith, R., & Seage III, G. R. (2011). Behavioral health risks in perinatally HIV-exposed youth: co-occurrence of sexual and drug use behavior, mental health problems, and nonadherence to antiretroviral treatment. *AIDS Patient Care And STDS*, 25(7), 413-422.
- Meschke, L. L., Bartholomae, S., & Zentall, S. R. (2000). Adolescent sexuality and parent-adolescent processes: promoting healthy teen choices. *Family Relations*, 49(2), 143-154.

- Miller, B. C., Norton, M. C., Fan, X., & Christopherson, C. R. (1998). Pubertal development, parental communication, and sexual values in relation to adolescent sexual behaviors. *The Journal of Early Adolescence*, 18(1), 27-52.
- Miller, B. C., Benson, B., & Galbraith, K. A. (2001). Family relationships and adolescent pregnancy risk: A research synthesis. *Developmental Review*, 21(1), 1-38.
- Mobredi, K., Hasanpoor-Azghady, S. B., Azin, S. A., Haghani, H., & Farahani, L. A. (2018). Effect of the sexual education program on the knowledge and attitude of preschoolersâ mothers. *Journal of Clinical and Diagnostic Research*, 12(6), 6-9.
- Morison, S., & Greene, E. (1992). Juror and expert knowledge of child sexual abuse. *Child Abuse & Neglect*, 16(4), 595-613.
- Nickelodeon & Henry J. Kaiser Family Foundation (2001). *Talking with kids about tough issues: A national survey of parents and kids*. (<http://www.kff.org/entpartnerships/loader.cfm?url=/commonspot/security/getfile.cfm&PageID=13791>)
- Nguyen, S. & Rosengren, K. (2004). Parental reports of children's biological knowledge and misconceptions. *International Journal of Behavioral Development*, 28(5), 411-420.
- Nyarko, K., & Adentwi, K.I., Asumeng, M., & Ahulu, L.D. (2014). Parental attitude towards sex education at the lower primary in Ghana. *International Journal of Elementary Education*, 3:21-29.
- O'Brien, M. (2005). Studying individual and family development: Linking theory and research. *Journal of Marriage and Family*, 67(4), 880-890.
- Ofuru, D. M. (2003). *Parental control of children in an era of HIV/AIDS* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uyo Üniversitesi.
- Oktavianingsih, E. & Ayriza, Y. (2018). Teachers' knowledge and belief for educating sexuality for kindergarten students. *International Journal of Pedagogy and Teacher Education*, 2(2), 307- 318.
- Oral, Ü. K., Engin, P., & Büyükyazıcı, Z. (2010). *Türkiye' de çocuk istismarı ve aile içi şiddet araştırması*. (<http://www.unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/cocuk-istismari-raporu-tr.pdf>)
- Orgocka, A. (2004). Perceptions of communication and education about sexuality among Muslim immigrant girls in the U.S. *Sex Education*, 4, 255-271.
- Önder Demirbaş, Ö. (2019). *Okul öncesi kurumlarda çalışan çocuk gelişimcilerin sınıftaki çocuklarda gözledikleri cinsel davranışlar ve bunlara verdikleri tepkilerin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.
- Özer, G. & Gölge, Z. B. (2016). Ebeveynlerin çocuk cinsel istismarına dair bilinç düzeyleri endişeleri ve aldıkları önlemler. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp*, 2(3), 35-43.
- Özgün, S. Y. (2017). *60-72 aylık çocuklara yönelik hazırlanan cinsellik eğitimi programının çocukların cinsel gelişimine etkisi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi.
- Özslu Açıköz, N. (1999). *3-6 yaş çocukları için hazırlanan bir cinsel eğitim programı ve etkileri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Marmara Üniversitesi.
- Paaviloinen, E., Astedt-Kurki, P., Paunonen-Ilmomen, M., & Laippolo, P. (2001). Risk factors of child maltreatment within the family: towards a knowledgeable base of family nursing. *International Journal of Nursing Studies*, 38(3), 297-303.
- Parkes, A., Henderson, M., Wight, D., & Nixon, C. (2011). Is parenting associated with teenagers' early sexual risk-taking, autonomy and relationship with sexual partners? *Perspectives on Sexual And Reproductive Health*, 43(1), 30-40.
- Pekdoğan, S. (2017). İstismar farkındalık ölçeği ebeveyn formu: ölçek geliştirme çalışması. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler Dergisi*, (62), 173-185.

- Pluhar, E. I., & Kuriloff, P. (2004). What really matters in family communication about sexuality? A qualitative analysis of affect and style among African American mothers and adolescent daughters. *Sex Education*, 4(3), 303-321.
- Polat, O. (2001). *Cinsel istismar- Çocuk ve şiddet*. Der Yayınları.
- Polat, O. (2007). *Tüm boyutlarıyla çocuk istismarı 1 Tanımlar*. Seçkin Yayıncılık.
- Pugh, G., De'Ath, E., Smith, C., & National Childrens Bureau (1994). *Confident parents, confident children: Policy and practice in parent education and support*. National Childrens Bureau.
- Raphael, D. A. (2015.) The effect of sexual education on sexual assault prevention. WomenNC North California Committe for CEDAW/CSW, 1-38. Erişim adresi: https://upladsssl.webflow.com/60a91160cb6bcd5cb2d1ba28/61ad8135fdff19ba722accf2_2014-Research-Raphael.pdf Erişim tarihi: 09.05.2023.
- Rashid, K., & Hosseini Nazarlou, M. (2017). Investigating the effect of sex education on enhancing parents' sexual knowledge and their sense of competence. *Journal of Instruction and Evaluation*, 10(37), 143-162.
- Roberts, J. (2015). Tyfu i Fyny/Growing Up interactive bilingual resources to support the delivery of sex and relationships education for students aged 5 to 12 years. *Health Education*, 115(1), 38-55.
- Russell, K. J., & Hand, C. J. (2017). Rape myth acceptance, victim blame attribution and Just World Beliefs: A rapid evidence assessment. *Aggression and Violent Behavior*, 37, 153-160.
- Russell, D., Higgins, D., & Posso, A. (2020). A. preventing child sexual abuse: A systematic review of interventions and their efficacy in developing countries. *Child Abuse Neglect*, 102, 1-14.
- Sarıbeyoğlu, N.S. (2007). *Lise öğrencilerinde aile içi çocuk istismarı ile zorbalık arasında ki ilişkinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). İstanbul Üniversitesi.
- Semerci, B. (2019). *Çocuklarımızla cinsellik hakkında nasıl konuşalım?* Alfa.
- Sipahi, E. B. (2021). Kentin incinebilirleri: Türkiye'de üniversiteli kadın öğrencilerin suç korkuları üzerine bir araştırma. *Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 46, 289-318.
- Siyez, D.M. (2003). *Duygusal istismara maruz kalan ve kalmayan ergenlerin benlik algıları ile depresyon ve kaygı düzeylerinin karşılaştırılması* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi.
- Sleath, E., & Bull, R. (2010). Male rape victim and perpetrator blaming. *Journal of Interpersonal Violence*, 25(6), 969-988.
- Sneed, C., Somoza, C. G., Jones, T. & Alfaro, S. (2013). Topics discussed with mothers and fathers for parent-child sex communication among African-American adolescents. *Sex Education*, 13(4), 450-458.
- Sönmez Kankoc, G. M. (2023). *3-6 yaş çocuğu olan anne tutumlarının ve cinsel eğitime yönelik bilgi düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi.
- Stone, N., Ingham, R., & Gibbins, K. (2012). Where do babies come from? Barriers to early sexuality communication between parents and young children. *Sex Education*, 13(2), 228-240.
- Şahin, S. K., & Koçtürk, N. (2021). Myths related to childhood sexual abuse and gender equality. *Adıyaman University Journal of Educational Sciences*, 11(2), 70-79.

- Şıvgın, N. & Deniz, Ü. (2015). Cinsiyet rolleri eğitim etkinliklerinin anasınıfına devam eden 60-72 aylık çocukların toplumsal cinsiyet kalıpyargılarına etkisinin incelenmesi. *Journal of International Social Research*, 10(50), 589-600.
- Şimşek, Ş., & Gençoğlu, S. (2014). Cinsel istismar mağdurlarında istismar süresi ve sıklığı ile travma belirtileri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Dicle Tıp Dergisi*, 41(1), 166-171.
- The Economist Raporu (2021). <https://tr.euronews.com/2020/06/19/rapor-cocuklara-yonelik-istismar-ve-cinsel-suclarda-turkiye-nin-dunyadaki-yeri>
- Trinh, T., Steckler, A., Ngo, A., & Ratliff, E. (2009). Parent communication about sexual issues with adolescents in Vietnam: content, contexts, and barriers. *Sex Education*, 9(4), 371-380.
- Tuğrul, B. & Artan, İ. (2001). Research of mother's opinions about the children's sexual education. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 141-149.
- Tuğut, N., & Gölbaşı, Z. The determination of sexual education attitudes of parents with preschool children (3-6 Ages). *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 13(3), 287-294.
- Tuzcuoğlu, N. & Tuzcuoğlu, S. (1996). Çocuğun cinsel gelişiminde ailelerin karşılaştıkları güçlükler. *Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*. 8, 251-262.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2016). *Güvenlik Birimine Gelen veya Getirilen Çocuk İstatistikleri, 2015-2019*.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2018). *Cinsel suç mağduru çocuklara ait istatistiksel veriler*.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2019). *Güvenlik birimini gelen veya getirilen çocukların istatistikleri, 2015-2019*.
- Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) (2021). *İstatistiklerle çocuk*.
- Uçar, H. (2008). *Çağdaş çocuk cinsel eğitimi*. Duvar Yayınları.
- UNESCO, UNAIDS, UNFPA, UNICEF, UN Women & WHO. (2018). *International technical guidance on sexuality education. An evidence-informed approach*. Paris: UNESCO.
- UNFPA (United Nations Population Fund) (2015). *The evaluation of comprehensive sexuality education programmes: a focus on the gender and empowerment outcomes*.
- UNFPA (2018). *Addressing the patterns of child marriage, early union and teen pregnancy in Southeast Asia: a matter of urgency*. Erişim adresi: <http://asiapacific.unfpa.org/en/news/addressing-patterns-child-marriage-early-union-and-teen-pregnancy-southeast-asia-matter-urgency> Erişim tarihi: 11.04.2023.
- Uzku, S. (2023). *Okul öncesi döneme yönelik çevrimiçi ebeveyn cinsellik eğitimi programının ebeveynlerin cinsel farkındalığına etkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi.
- Ünal Reşitoğlu, H. (2017). Kadınlar, mağdurluk ve suç korkusu. *Toplum ve Demokrasi*, 11(24), 37-56.
- Ünlüer, E., & İnan, R. (2021). Okul öncesi öğretmen adaylarının cinsel eğitim hakkındaki görüşlerinin incelenmesi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 42(2), 377-397.
- Walsh, A., Parker, E., & Cushing, A. (1999). How am I gonna answer this one? A discourse analysis of fathers' accounts of providing sexuality education for young sons. *The Canadian Journal of Human Sexuality*, 8(2), 103-114.

- Wazakili, M. (2010). Sexuality education in HIV and AIDS prevention: The case of disabled young people in Nyanga, South Africa. In J. Stanovic, & M. Lalic (Eds.), *Sexuality education and attitudes* (pp. 135-157). New York: Nova Science.
- Walker, J. L. (2001). A qualitative study of parents' experiences of providing sex education for their children: The implications for health education. *Health Education Journal*, 60, 132-146.
- WHO (World Health Organization) (2006). *Preventing child maltreatment: a guide to taking action and generating evidence*. Geneva: World Health Organisation.
- WHO (World Health Organization) (2021). *Child maltreatment*.
- Wilson, E. K., Dalberth, B. T. & Koo, H. P. (2010). We're the heroes!': Fathers' perspectives on their role in protecting their preteenage children from sexual risk. *Perspectives on Sexual and Reproductive Health*, 42 (2), 117-124.
- Wyckoff, S. C., Miller, K. S., Forehand, R., Bau, J. J., Fasula, A., Long, N., & Armistead, L. (2008). Patterns of sexuality communication between preadolescents and their mothers and fathers. *Journal of Child and Family Studies*. 17(5), 649-662.
- Van der Bruggen, M., & Grubb, A. (2014). A review of the literature relating to rape victim blaming: An analysis of the impact of observer and victim characteristics on attribution of blame in rape cases. *Aggression and Violent Behavior*, 19(5), 523-531.
- Vidourek, R. A., Bernard, A. L., & King, K. A. (2009). Effective parent connectedness components in sexuality education interventions for African American youth: A review of the literature. *American Journal of Sexuality Education*, 4(3-4), 225-247.
- Viner, R. M., Ozer, E. M., Denny, S., Marmot, M., Resnick, M., Fatusi, A., Currie, C. (2012). Adolescence and the social determinants of health. *The Lancet*, 379(9826), 1641-1652.
- Yelken, Z. (1996). *Anne ve babaların 3-6 yaş dönemindeki çocuğun cinsel gelişim ve cinsel eğitim konusundaki bilgi düzeyleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Hacettepe Üniversitesi.
- Yiğit, R. (2005). Çocukların cinsel istismarı ve ensest. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 8(3), 90-100.
- Yücel, D. (2014). *Çocukluk çağı istismar yaşantılarının genç yetişkinlik dönemindeki bağlanma süreçleri, psikopatolojik semptomlar, ilişki yeterlilikleri ve aşk tutumları ile ilişkilerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). İstanbul Üniversitesi.
- Zhang, W., Chen, J., Feng, Y., Li, J., Zhao, X., & Luo, X. (2013). Young children's knowledge and skills related to sexual abuse prevention: a pilot study in Beijing, China. *Child Abuse Neglect*, 37(9), 623-30.

Extended Abstract

Like the physical and cognitive development of the baby, sexual development also begins in the womb. Sexual development, which starts from fertilization, gains social, cultural, psychological, moral, religious and educational dimensions with birth and becomes a lifelong part of human life (Kakavoulis, 1998). Beginning in the mother's womb and affecting many aspects of human life, sexual development needs to be supported correctly right after birth. Supporting this developmental area of the child is possible with sexuality education. Since sexuality education begins with birth, parents are the first educators and role models on this subject. In order for parents to give sexuality education to their children, they must first have a positive attitude towards giving this education. Parents who want to provide sexuality education should

have sufficient knowledge of sexual development and sexual abuse and exhibit correct sexual communication skills during the education process.

The aim of this study is to examine the effects of parental demographic variables (gender, age, education level) on parents' sexual development knowledge levels, attitudes towards sexuality education, sexual communication skills and awareness of sexual abuse. The research was carried on using quantitative research approach and descriptive survey model. The study group consisted of 188 parents with children between the ages of three and six. Data were collected with the Sexual Development Knowledge Scale, the Sexual Education Attitude Scale, the Sexual Communication Scale, and the Sexual Abuse Knowledge/Attitude Scale for Parents.

The scale total scores of 188 individuals were analyzed by frequency analysis in order to reveal the existing levels of sexual development, attitudes towards sexual education, sexual communication skills and sexual abuse knowledge/attitudes of the parents. According to this;

- While the range of scores that parents can get from the Sexual Development Knowledge Level Scale is 22-66, it was determined that the lowest score they got in this study was 38, the highest score was 64, and the average score was 53.85.
- While the range of scores that parents can get from the Sexual Education Attitude Scale is 25-125, it was determined that the lowest score they got in this study was 64, the highest score was 125, and the average score was 101.97.
- While the range of scores that parents can get from the Sexual Communication Scale is 23-92, it was determined that the lowest score they got in this study was 59, the highest score was 92, and the average score was 80.75.
- While the range of scores that parents can get from the Sexual Abuse Knowledge/Attitude Scale is 38-190, it was determined that the lowest score they got in this study was 119, the highest score was 176, and the average score was 149.22.

Independent sample t-test and ancova analysis were performed to examine whether the scores of the parents from the scales differed significantly according to demographic variables. According to the results of this analysis;

- It was seen that the gender of the parents made a significant difference on the existing sexual development knowledge levels of the parents, their attitudes towards sexuality education, their sexual communication and sexual abuse knowledge/attitudes. Except for the knowledge-attitude sub-dimension of the Sexual Abuse Scale (no significant difference could be observed in this dimension), mothers got higher scores than fathers in all scale total and sub-dimension scores.

In the national and international literature review, studies showing that mothers are at the forefront of providing sexuality education were found (Chen, Dunne & Han, 2007; Erbil, Orak & Bektaş, 2010; Göçgeldi et al., 2007; Güner & Aktaş, 2022; Jin, 2021; Orgocka, 2004; Pluhar & Kuriloff, 2004; Tuğrul & Artan, 2004; Tuğrul & Gölbaşı, 2004; Tuğut & Gölbaşı, 2004). The reason why mothers are more knowledgeable in sexuality education than fathers may be that they hold themselves responsible for this education and try to improve themselves in this regard. Another factor may be the sexist attitudes exhibited during the sexuality education process. Some studies in the literature show that mothers do not know how to give sex education to their boys and are more restless about talking to boys and more comfortable in informing girls (Holland, Mauthner & Sharpe, 1996; Massey, 1990; Walker, 2001). In the study of Ceylan and Çetin (2015), parents exhibited sexist attitudes in sexuality education and stated that the mother should educate the girl and the father should educate the boy.

- There was no significant difference in effect of parental age on existing sexual development knowledge levels, attitudes towards sexual education and sexual communication of parents.
- It was seen that the age of the parent had a significant effect on the total score of the Sexual Abuse Knowledge/Attitude Scale, Myths and Realities, Preventive Attitudes, and Responsibility sub-dimensions. In the total score of the Sexual Abuse Knowledge/Attitude Scale, parents in the 26-35 age group got significantly higher scores in the Myths and Facts sub-dimension and in the Preventive Attitudes sub-dimension than parents over 35 years old.

The reason why the age of the parents does not make a significant difference is that the subject of sexuality is still taboo in Turkey, the main source of information is parents, and the same limited/inaccurate information is transferred from generation to generation without much change (Kao, Buthrie & Loveland-Cherry, 2007), the number of books on child sexual development is quite limited, and there are insufficient pre-school sexuality education programs for parents with children aged 0-8 years old (Kao, Buthrie & Loveland-Cherry, 2007). & Sönmez, 2020; Önder Demirbaş, 2019; Ünlüer & İnan, 2021) may not be able to support parents in this regard. When the historical development of the materials and educational content developed for sexual development and education in European countries is examined, it is possible to say that Turkey lags behind 50 years in this regard. Since Turkey could not take a supportive step in child sexual development, the knowledge, attitude and communication scores of young parents and middle-aged parents may have remained at similar levels. In many studies, it is seen that being a young parent increases child sexual abuse and young parents' awareness of abuse is low (Bilir et al., 1991; Buchholz & Bursytn, 1993; Erginer, 2007; Pekdoğan, 2017; Karasu & Gül Bilgen, 2017). The reason why the findings of this study do not overlap with the findings of previous studies in the literature may be due to the higher technological literacy of young parents today and the increase in their knowledge, attitude and awareness levels towards child sexual abuse due to the news in the media. The reason why the age of the parents makes a difference only in sexual abuse may be that the rates of child sexual abuse are increasing every year in Turkey (TUIK, 2016), and the issue of sexual abuse has become more visible. As the issue of sexual abuse is a growing threat in Turkey, younger parents are likely to encounter this threat sooner and raise their awareness more.

- It was seen that the level of parental education caused a significant difference in the Sexual Development Knowledge Level Scale, Sexual Abuse Knowledge/Attitude Scale total scores and Belief sub-dimension scores. According to the findings of the study, as the level of parental education increases, the level of knowledge about sexual education also increases. On the Sexual Abuse Knowledge/Attitude Scale, those with undergraduate education received significantly higher scores than those with associate degree or below.
- Parental education level did not make a significant difference on parents' attitudes towards sexual education and sexual communication.

Parental education level is a key variable in sexual development and education. Because as the level of education rises, people's learning and questioning skills improve, and the taboos passed on from previous generations can be broken down more easily with education. Since sexuality is a very strong and harsh taboo, the most effective way to soften this taboo and make it talkable is education. Jo, Lim, and Choi (2018) state that one of the factors affecting parental competence in mothers' sexuality education is mother's education level. In the study of Erbil et al. (2010), it was determined that as the education level of the parents increased, the rate of providing sexuality education increased. Considering the effect of education level on awareness of sexual abuse, studies in the literature support the finding of this research. While Öner Demirci (2019) stated that parents with higher levels of education had higher awareness of sexual abuse, Özer and Shadow (2016) emphasized that as the awareness level of parents increased, they took more

correct measures and that erroneous measures decreased. Many studies in the literature show that children with low-educational parents have insufficient knowledge about sexual abuse (Deblinger, Thakkar-Kolar, Berry & Schroeder, 2010; Zhang et al., 2013). As the education level of the parents increases, their knowledge of child neglect and abuse increases (Koçak & Büyükgönenç, 2011) and their potential for abuse decreases (Aktaş, 2011; Aydın & İşmen, 2003; Karasu & Gül Bilgen, 2017; Can Özcan, 2010; Deveci & Açıık, 2003; Erginer, 2007; Güler et al., 2002; Hatiboğlu, 2011; Siyez, 2003; Yücel 2014).

Since the findings of the study show that fathers need more support in sexual development and education, it is recommended that the education programs to be developed should include the father as well, or focus on the father more should be developed. Parents can be supported with sexuality education programs to increase their awareness of sexual development. Parents can be supported educationally on effective communication issues. Resources and materials that can be used in sexuality education can be introduced to parents.